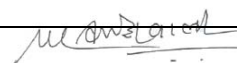

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
<p>इ.प्रा. निर्देशन नं १</p> <p>अनुसूची नं. १.१ Capital Adequacy Framework 2007 को 3.3 को e. :-</p> <p>e. <u>Claims on regulatory retail portfolio</u></p> <p>1. Claims⁵ that qualify all criteria listed below may be considered as regulatory retail portfolio and risk weighed at 75%, except for past due loans. Such claims however, have to be in strict compliance with the Product paper developed by the bank and approved by their respective board of directors</p> <p>Footnote:</p> <p>5. Lending against securities (such as equities and bonds) whether listed or not, are specifically excluded from this category. Likewise credit card receivables are excluded from this category.</p>	<p>उक्त व्यवस्थाको Footnote नं. ५ मा भएको व्यवस्थालाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने ।</p> <p>5. Lending against securities (such as equities and bonds) whether listed or not, are specifically excluded from this category. Likewise credit card receivables are excluded from this category. However, lending against personal guarantee and fully backed by guaranteed cash flow such as pension etc. that has negligible risk of failure can be included in this category.</p>
<p>अनुसूची नं. १.१ Capital Adequacy Framework 2007 को 3.3 को j. को 1. :-</p> <p>j. <u>Other assets</u></p> <p>1. With regard to other assets, following provisions have been made;</p> <ul style="list-style-type: none"> All Other assets will be risk-weighted at 100% net of specific provision. 	<p>उक्त खण्डमा देहायको व्यवस्था थप गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> Staff loan given as per Employee By-laws and secured by residential property, that is or will be occupied by the staff or that is rented, will be risk-weighted at 60%. However, banks should ensure the existence of adequate margin of security over the amount of loan based on strict valuation rules. <p>साथै, FORM NO. 2 : RISK WEIGHTED EXPOSURE FOR CREDIT RISK मा Other Assets (as per attachment) भन्दा माथि Staff loan secured by residential property शिर्षक थप गर्ने ।</p>
<p>अनुसूची नं. १.१ Capital Adequacy Framework 2007 को 3.3 को k. को 1. :-</p> <p>Long term irrevocable Credit Commitments</p> <p>Any un-drawn portion of committed credit lines sanctioned for a period of more than 1 year. This shall include all unutilized limits in respect of revolving working capital loans except for trade finance exposures e.g. Overdraft, Cash credit, working capital loan etc.</p> <p>Short term irrevocable Credit Commitments</p> <p>Any un-drawn portion of committed credit lines sanctioned for a period of upto 1 year. This shall include all unutilized limits in respect of revolving working capital loans except for trade finance exposures e.g. Overdraft, Cash credit, working capital loan etc.</p>	<p>उक्त व्यवस्थालाई देहाय बमोजिम पुनरलेखन गर्ने ।</p> <p>Long term irrevocable Credit Commitments</p> <p><i>Any un-drawn portion of committed credit lines sanctioned for a period of more than 1 year. This shall include all unutilized limits in respect of revolving working capital loans e.g. Overdraft, Cash credit, working capital loan etc. except trade finance exposures.</i></p> <p>Short term irrevocable Credit Commitments</p> <p><i>Any un-drawn portion of committed credit lines sanctioned for a period of upto 1 year. This shall include all unutilized limits in respect of revolving working capital loans e.g. Overdraft, Cash credit, working capital loan etc. except trade finance exposures.</i></p>
<p>अनुसूची नं. १.१ Capital Adequacy Framework 2007 को 6.4 SUPERVISORY RESPONSE को a. को 5. & 7. :-</p> <p>5. Where the banks do not have satisfactory Assets Liability Management policies and practices to effectively manage the market risks, an additional risk weight of 1% of Net Interest Income shall be added to the risk weight for market risk.</p> <p>7. Where the banks do not adopt sound practices for the management of operational risk, an additional capital charge of 2% of Gross Income shall be levied for operational risks.</p>	<p>उक्त व्यवस्थालाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने ।</p> <p>5. <i>Where the banks do not have satisfactory Assets Liability Management policies and practices to effectively manage the market risks, an additional risk weight of 1% of Net Interest Income of immediate previous financial year shall be added to the risk weight for market risk.</i></p> <p>7. <i>Where the banks do not adopt sound practices for the management of operational risk, an additional capital charge of 2% of Gross Income of immediate previous financial year shall be levied for operational risks.</i></p>

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था																												
<p>अनुसूची नं. १.१ Capital Adequacy Framework 2007 को FORM NO. 2 : RISK WEIGHTED EXPOSURE FOR CREDIT RISK :-</p>	<p>उक्त FORM NO. 2 : RISK WEIGHTED EXPOSURE FOR CREDIT RISK मा भएको Other Assets (as per attachment) भन्ने शिर्षक भन्दा माथि देहायका शिर्षक थप गर्ने ।</p> <table border="1" data-bbox="841 212 1414 953"> <thead> <tr> <th data-bbox="841 212 976 390">A. Balance Sheet Exposures</th> <th data-bbox="976 212 1049 390">Book Value</th> <th data-bbox="1049 212 1130 390">Specific Provision</th> <th data-bbox="1130 212 1195 390">Eligible CRM</th> <th data-bbox="1195 212 1260 390">Net Value</th> <th data-bbox="1260 212 1325 390">Risk Weight</th> <th data-bbox="1325 212 1414 390">Risk Weighted Exposures</th> </tr> <tr> <td></td> <td>a</td> <td>b</td> <td>c</td> <td>d=a-b-c</td> <td>e</td> <td>f=d*e</td> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="841 474 976 674">Interest receivable /claim on government securities</td> <td data-bbox="976 474 1049 674">0</td> <td data-bbox="1049 474 1130 674">0</td> <td data-bbox="1130 474 1195 674"></td> <td data-bbox="1195 474 1260 674">0</td> <td data-bbox="1260 474 1325 674">0%</td> <td data-bbox="1325 474 1414 674">0</td> </tr> <tr> <td data-bbox="841 695 976 926">Cash in transit and other cash items in the process of collection</td> <td data-bbox="976 695 1049 926">0</td> <td data-bbox="1049 695 1130 926">0</td> <td data-bbox="1130 695 1195 926"></td> <td data-bbox="1195 695 1260 926">0</td> <td data-bbox="1260 695 1325 926">20%</td> <td data-bbox="1325 695 1414 926">0</td> </tr> </tbody> </table>	A. Balance Sheet Exposures	Book Value	Specific Provision	Eligible CRM	Net Value	Risk Weight	Risk Weighted Exposures		a	b	c	d=a-b-c	e	f=d*e	Interest receivable /claim on government securities	0	0		0	0%	0	Cash in transit and other cash items in the process of collection	0	0		0	20%	0
A. Balance Sheet Exposures	Book Value	Specific Provision	Eligible CRM	Net Value	Risk Weight	Risk Weighted Exposures																							
	a	b	c	d=a-b-c	e	f=d*e																							
Interest receivable /claim on government securities	0	0		0	0%	0																							
Cash in transit and other cash items in the process of collection	0	0		0	20%	0																							
इ.प्रा. निर्देशन नं २																													
<p>३. खराब कर्जा सम्बन्धी थप व्यवस्था</p> <p>भाका नाघेको वा ननाघेको कुनै पनि कर्जामा देहायको कुनै कैफियत देखिएमा त्यस्तो कर्जा तथा सापटलाई खराब कर्जामा वर्गीकरण गर्नु पर्नेछ :-</p> <p>(घ) खरिद वा डिस्काउन्ट गरेको विल्स र प्रतितपत्र, जमानत तथा अन्य सम्भावित दायित्वहरु फोर्स लोन (Force Loan) को रुपमा कोषमा आधारित कर्जामा परिणत भएको अवस्थामा त्यसरी कर्जामा परिणत भएको मितिले नब्बे दिनसम्म असुली नभएमा,</p> <p>(ज) टि.आर.कर्जा (Trust Receipt Loan) को भाका नाघेमा ।</p>	<p>बुँदा ३. को खण्ड (घ) मा भएको व्यवस्थालाई देहाय बमोजिम संशोधन गरी संशोधित खण्ड (घ) कायम गर्ने ।</p> <p>(घ) प्रतितपत्र, जमानत तथा अन्य सम्भावित दायित्वहरु फोर्स लोन (Force Loan) को रुपमा कोषमा आधारित कर्जामा परिणत भएको अवस्थामा त्यसरी कर्जामा परिणत भएको मितिले नब्बे दिनसम्म असुली नभएमा,</p> <p>साथै सो बुँदामा देहायको व्यवस्था भएको थप खण्ड कायम गर्ने ।</p> <p>— खरिद वा डिस्काउन्ट गरेको विल्सको भुक्तानी मिति (due date) ले नब्बे दिनसम्म असुली नभएमा,</p> <p>सोही बुँदाको खण्ड (ज) को सट्टा देहायको खण्ड (ज) राख्ने ।</p> <p>(ज) टि.आर.कर्जा (Trust Receipt Loan) भुक्तानी गर्ने प्रयोजनको लागि अन्य कर्जा प्रवाह भएमा ।</p>																												
<p>४. आवधिक कर्जा सम्बन्धी थप व्यवस्था</p> <p>किस्ताबन्दीमा प्रवाह गरिएका आवधिक कर्जाहरु (Term Loan) को हकमा साँवाको किस्ताले भाका नाघेमा सम्पूर्ण वक्यौता कर्जा रकमलाई नै किस्ता रकमको भाका नाघेको अवधिको आधारमा वर्गीकरण गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>तर, अधिविकर्ष (Overdraft) को कारोवार गर्ने सुविधा नपाएका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुले प्रदान गरेको आवधिक कर्जाको किस्ताको हकमा किस्ता रकमले १ वर्षभन्दा वढी अवधिले भाका नाघेको अवस्थामा मात्र सम्पूर्ण कर्जा रकमलाई नै खराब कर्जामा वर्गीकरण गर्नु पर्नेछ । कुनै किस्ता रकमले १ वर्षभन्दा कम अवधिले भाका नाघेको अवस्थामा त्यस्तो किस्ता</p>	<p>उक्त बुँदाको प्रतिबन्धात्मक व्यवस्थालाई देहाय बमोजिम थप स्पष्ट पारी पुनरलेखन गर्ने र मिति २०६८।४।१९ मा जारी परिपत्र नं. ३ को बुँदा नं. ३ मा भएको व्यवस्था भाषागत संशोधन सहित समायोजन गर्ने:</p> <p>(१) किस्ताबन्दीमा प्रवाह गरिएका आवधिक कर्जाहरु (Term Loan) को हकमा साँवाको किस्ताले भाका नाघेमा सम्पूर्ण वक्यौता कर्जा रकमलाई नै किस्ता रकमको भाका नाघेको अवधिको आधारमा वर्गीकरण गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>तर, अधिविकर्ष (Overdraft) को कारोवार गर्ने सुविधा नपाएका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुले प्रदान गरेको आवधिक कर्जाको हकमा देहाय बमोजिम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम</p>																												

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
<p>रकमलाई मात्र खराब कर्जामा वर्गीकरण गरी कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्न सकिने छ । तर, इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले सम्पूर्ण कर्जा रकमलाई नै खराब कर्जामा वर्गीकरण गर्न चाहेमा यो व्यवस्थाले बाधा पुगेको मानिने छैन ।</p> <p>टिप्पणी: यस दफाको प्रयोजनका लागि "आवधिक कर्जा" भन्नाले एक वर्षभन्दा बढी भुक्तानी अवधि कायम गरी प्रवाह गरिएको कर्जा सापटलाई सम्भन्नु पर्दछ । "घ" वर्गको लघु वित्तीय संस्थाको हकमा एक वर्षभन्दा कम अवधिको किस्तावन्दीमा चुक्ता गर्ने गरी प्रवाह भएको कर्जालाई समेत आवधिक कर्जाको रूपमा गणना गर्न सकिने छ ।</p> <p>साथै, मिति २०६८।४।१९ मा जारी परिपत्र नं. ३ को बुँदा नं. ३ मा देहायको व्यवस्था भएको:-</p> <p>३. यस बैंकबाट जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०६८ को निर्देशन नं. २ को बुँदा नं. ४ मा उल्लिखित व्यहोरा पछि देहायको व्यवस्था थप गरिएको छ :-</p> <p>जलविद्युत परियोजना, विद्युत प्रसारण लाइन (Transmission Line) र केवलकार निर्माण परियोजना कर्जाको कुनै किस्ताले भाका नाघेमा ९० दिनसम्म असल कर्जाको रूपमा १ प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेछ र ९० दिनभन्दा बढीले भाका नाघेमा त्यस्तो किस्ता रकमलाई खराब वर्गमा वर्गीकरण गरी किस्ताको शतप्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेछ ।</p>	<p>गर्नुपर्ने छ ।</p> <p>(क) किस्ता रकमले १ वर्षभन्दा कम अवधिको भाका नाघेको अवस्थामा त्यस्तो किस्ता रकमलाई मात्र खराब कर्जामा वर्गीकरण गरी कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुपर्ने छ । तर, इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले सम्पूर्ण कर्जा रकमलाई नै खराब कर्जामा वर्गीकरण गर्न चाहेमा यो व्यवस्थाले बाधा पुगेको मानिने छैन ।</p> <p>(ख) किस्ता रकमले १ वर्षभन्दा बढी अवधिको भाका नाघेको अवस्थामा सम्पूर्ण कर्जा रकमलाई नै खराब कर्जामा वर्गीकरण गरी कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नुपर्ने छ ।</p> <p>(२) जलविद्युत परियोजना, विद्युत प्रसारण लाइन (Transmission Line) र केवलकार निर्माण परियोजना कर्जाको हकमा कुनै किस्ताले भाका नाघेमा ९० दिनसम्म असल कर्जाको रूपमा १ प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेछ र ९० दिनभन्दा बढीले भाका नाघेमा त्यस्तो किस्ता रकमलाई खराब वर्गमा वर्गीकरण गरी किस्ताको शतप्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>टिप्पणी: यस दफाको प्रयोजनका लागि "आवधिक कर्जा" भन्नाले एक वर्षभन्दा बढी भुक्तानी अवधि कायम गरी प्रवाह गरिएको कर्जा सापटलाई सम्भन्नु पर्दछ । "घ" वर्गको लघु वित्तीय संस्थाको हकमा एक वर्षभन्दा कम अवधिको किस्तावन्दीमा चुक्ता गर्ने गरी प्रवाह भएको कर्जालाई समेत आवधिक कर्जाको रूपमा गणना गर्न सकिने छ ।</p>
<p>७. ग्रेस अवधि सम्बन्धी व्यवस्था</p> <p>इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरूले आवधिक कर्जा प्रदान गर्दा समान्यतया एक वर्षभन्दा बढी ग्रेस अवधि राखी कर्जा प्रदान गर्न पाइने छैन । सो भन्दा बढी ग्रेस अवधि प्रदान गर्नुपर्ने भएमा के कति कारणले र कुन कुन आधारमा ग्रेस अवधि थप गर्नुपरेको हो सोको व्यहोरा खुलाई कर्जा स्वीकृतको समयमानै सो कर्जा स्वीकृत गर्न अख्तियार प्राप्त स्तर भन्दा माथिल्लो स्तरबाट अनुमोदन गराउनु पर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि सबभन्दा माथिल्लो स्तर संचालक समिति हुनेछ ।</p>	<p>सो बुँदामा भएको "अनुमोदन" भन्ने शब्दको सट्टा "स्वीकृत" भन्ने शब्द राख्ने ।</p> <p>सो बुँदामा देहायको स्पष्टीकरण थप गर्ने:</p> <p>स्पष्टीकरण: ग्रेस अवधि भन्नाले कर्जा प्रवाह मिति देखि कर्जाको किस्ता भुक्तानी गर्न सुरु हुने मिति बुझनु पर्नेछ ।</p>
<p>९. कर्जा नोक्सानी वापत कायम गर्नु पर्ने व्यवस्था</p> <p>(३) इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले यस बैंकको निर्देशन बमोजिम विपन्न वर्गमा प्रवाह भएको कर्जा (Deprived Sector Lending) लाई निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण निगमबाट सुरक्षण गराएको अवस्थामा वा अन्य कर्जाहरू पनि वीमा गराएको अवस्थामा त्यस्तो सुरक्षण गरेको कर्जाको लागि गर्नु पर्ने कर्जा नोक्सानी व्यवस्था (Loan Loss Provision) मा ७५ प्रतिशत छुट दिई बाँकी २५ प्रतिशत मात्र व्यवस्था गरे पुग्ने छ ।</p> <p>(७) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले चाहेमा माथिल्लो वर्गको कर्जा सापटहरूलाई तल्लो वर्गमा वर्गीकरण गर्न कुनै बन्देज लगाइएको छैन । उदाहरणका लागि कमसल कर्जालाई शंकास्पद वा खराब कर्जामा र शंकास्पदलाई खराब कर्जामा वर्गीकरण गर्न पाइने छ ।</p>	<p>उक्त बुँदाको उपबुँदा (३) लाई देहाय बमोजिम पुनरलेखन गर्ने ।</p> <p>(३) इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले प्रवाह गरेको कर्जा निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण निगमबाट सुरक्षण गराएको वा वीमा गराएको अवस्थामा त्यस्तो सुरक्षण गरेको कर्जाको लागि गर्नु पर्ने कर्जा नोक्सानी व्यवस्था (Loan Loss Provision) मा ७५ प्रतिशत छुट दिई बाँकी २५ प्रतिशत मात्र व्यवस्था गरे पुग्ने छ ।</p> <p>उक्त बुँदाको उपबुँदा (७) पछि देहायको उपबुँदा थप गर्ने ।</p> <p>इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले आफ्नो कर्जाको स्थिति हेरी यस निर्देशनमा तोकिएको न्यूनतम कर्जा नोक्सानी व्यवस्थाको अतिरिक्त थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्न चाहेमा त्यसरी थप कर्जा नोक्सानी गरिएका कर्जा खाताहरू स्पष्ट खुलाउनु पर्ने छ ।</p>

Manoj Kumar

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
<p>१. कर्जा नोक्सानी वापत कायम गर्नु पर्ने व्यवस्था</p> <p>(५) व्यक्तिगत/संस्थागत जमानीमा कर्जा प्रदान गर्दा ऋणीको व्यक्तिगत जमानी रकम बराबरको अन्य कसैको दावी नलान्ने सम्पत्तिको विवरण अनिवार्य रूपमा लिनु पर्नेछ । क्रेडिट कार्ड बाहेक व्यक्तिगत/संस्थागत जमानीमा मात्रै प्रवाहित कर्जालाई पनि उपरोक्तानुसार वर्गीकरण गरी असल, कमसल र शंकास्पद कर्जामा पर्ने भए सो वर्गमा तोकिएको प्रतिशतको अतिरिक्त बीस प्रतिशत थप गरी कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेछ । अन्य भौतिक सम्पत्तिको सुरक्षणले नखाम्ने भई थप सुरक्षण वापत व्यक्तिगत/संस्थागत जमानत समेत लिई कर्जा प्रवाह गरेको अवस्थामा समेत माथि उल्लेख भए बमोजिम थप कर्जाको लागि व्यवस्था गर्नु पर्नेछ । यस्ता कर्जाहरुको वर्गीकरण विवरण छुट्टै तयार गर्नु पर्नेछ । तर इ.प्रा.निर्देशन नं. ३ को बुँदा ४ को खण्ड (ख) मा उल्लिखित संस्थाहरु, नेपाल आयल निगम लिमिटेड र नेपाल खाद्य संस्थानलाई प्रदान गरेको कर्जा सापटीमा अतिरिक्त बीस प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्ने छैन ।</p>	<p>उक्त बुँदा नं. ९ को उपबुँदा (५) पछि देहायको उपबुँदा (५क) थप गर्ने ।</p> <p>(५क) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले देहायको अवस्थामा बाहेक तेस्रो पक्षको धितोमा मात्रै प्रवाहित कर्जालाई यस निर्देशन बमोजिम वर्गीकरण गरी असल, कमसल र शंकास्पद कर्जामा पर्ने भए सो वर्गमा तोकिएको प्रतिशतको अतिरिक्त बीस प्रतिशत थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेछ । ऋणीको अन्य भौतिक सम्पत्तिको सुरक्षणले नखाम्ने भई थप सुरक्षण वापत तेस्रो पक्षको धितो समेत लिई कर्जा प्रवाह गरेको अवस्थामा समेत माथि उल्लेख भए बमोजिम कर्जाको लागि थप व्यवस्था गर्नु पर्नेछ । यस्ता कर्जाहरुको वर्गीकरण विवरण छुट्टै तयार गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(अ) ऋणी व्यक्ति भएमा निजको परिवारका सदस्यको नाममा भएको धितो ।</p> <p>(आ) ऋणी फर्म भएमा सो फर्मको प्रोप्राइटर, साभेदार वा निजको परिवारका सदस्यको नाममा भएको धितो ।</p> <p>(इ) ऋणी कम्पनी वा संगठित संस्था भएमा सो कम्पनी वा संगठित संस्थाको संस्थापक, संचालक वा वित्तीय स्वार्थ भएको व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थाको नाममा भएको धितो ।</p>
<p>२२. चेकको धितो/सुरक्षणमा कर्जा प्रवाह गर्न नपाइने सम्बन्धमा</p> <p>यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले कुनै पनि किसिमको चेकको धितो/सुरक्षणमा कर्जा प्रवाह गर्न पाइने छैन । तर, यो व्यवस्थाले प्रचलित नीतिगत व्यवस्थाको अधिनमा रही चेक (विल्स) खरिद तथा डिस्काउन्ट गर्न बाधा पुगेको मानिने छैन ।</p>	<p>उक्त बुँदालाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने ।</p> <p>२२. चेकको धितो/सुरक्षणमा कर्जा प्रवाह गर्न नपाइने सम्बन्धमा</p> <p>(१) इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले कुनै पनि किसिमको चेकको धितो/सुरक्षणमा कर्जा प्रवाह गर्न पाइने छैन । तर, उपबुँदा (२) को अवस्था बाहेक प्रचलित नीतिगत व्यवस्थाको अधिनमा रही चेक (विल्स) खरिद तथा डिस्काउन्ट गर्न बाधा पुगेको मानिने छैन ।</p> <p>(२) इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले देहाय बमोजिमका चेक खरिद गर्न पाउने छैन ।</p> <p>(क) आफ्नो संस्थाको संस्थापक/सञ्चालक/कर्मचारी तथा नीजहरुको एकाघर परिवारको सदस्यको चेक वा</p> <p>(ख) चेक खरिद गर्ने मितिभन्दा पछिको मिति उल्लेख भएको (Post dated) कुनै पनि चेक ।</p> <p>(३) इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले खरिद गरेको चेक खरिद गरेको दिन समेत बढीमा तीन कार्यदिनभित्र अनिवार्यरूपमा चेक कलेक्सन वा समाशोधनमा पठाउनु पर्नेछ ।</p>
<p>Revolving प्रकृतिका व्यक्तिगत कर्जाको सम्बन्धमा नयाँ व्यवस्था थप गर्ने ।</p>	<p>यस निर्देशनमा देहायको बुँदा थप गर्ने ।</p> <p>Revolving प्रकृतिका व्यक्तिगत कर्जाको सम्बन्धमा:</p> <p>बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले Overdraft लगायतका Revolving प्रकृतिका व्यक्तिगत कर्जाहरु प्रवाह गर्दा रु १ करोडसम्म मात्र प्रवाह गर्न सक्ने छन् । तर, यो निर्देशन जारी हुनु अघि सीमा भन्दा बढी प्रवाह भएका त्यस्ता कर्जाहरु २०७० आषाढ मसान्तसम्म नविकरण गर्न यो व्यवस्थाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।</p>
<p>विद्यमान व्यवस्था नभएको</p>	<p>एकीकृत निर्देशन नं. २ मा Risk taker लाई कर्जा प्रवाह गर्न रोक लगाउने सम्बन्धमा देहायको बुँदा थप गर्ने ।</p> <p>(१) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुले अर्को इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाका संचालक, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत वा व्यवस्थापन तहको पदाधिकारीलाई शिक्षा कर्जा, हायर पर्चेज कर्जा, घर कर्जा वा घरायसी प्रयोजनका सामाग्री कर्जा बाहेक अन्य कुनै किसिमका कर्जा प्रवाह गर्न/नवीकरण गर्न सक्ने छैनन् ।</p>

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
<p>इ.प्रा. निर्देशन नं ३</p> <p>६. आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरुलाई एउटै समूह मानिने व्यवस्था</p> <p>कर्जा सापट तथा सुविधा सीमाको प्रयोजनको निमित्त आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरुको समूहलाई देहायका अवस्थामा एउटै समूह मानिने छ :-</p> <p>(क) कुनै कम्पनीले अर्को कम्पनीको पच्चीस प्रतिशत वा सोभन्दा बढी शेयर लिएको भए त्यस्ता दुवै कम्पनीहरु,</p> <p>(ख) कुनै व्यक्ति, फर्म, कम्पनीको सञ्चालक, प्राइभेट लिमिटेड कम्पनीका शेयरहोल्डरहरु, साभेदारी फर्मका साभेदार, प्रोप्राइटर तथा त्यस्ता सञ्चालक, शेयरधनी, साभेदार, प्रोप्राइटरका वा शेयरधनीहरुका एकाघरमा बसोबास गरी आएका वा छुट्टाछुट्टै घरमा बसोबास गरेका पति वा पत्नी, छोरा, छोरी, धर्मपुत्र, धर्मपुत्री, बाबु, आमा, सौतेनी आमा र आफूले पालनपोषण गर्नु पर्ने दाजु, भाइ, तथा दिदी, बहिनी,</p> <p>(ग) खण्ड (ख) मा उल्लिखित व्यक्तिहरुले एकलै वा संयुक्तरूपमा अर्को कम्पनीको २५ प्रतिशत वा सो भन्दा बढी शेयर लिएको भए त्यस्ता कम्पनीहरु,</p> <p>(घ) खण्ड (ख) वमोजिमका सञ्चालक, शेयरहोल्डर, वा अन्य नातेदारहरुले एकलै वा संयुक्त रूपमा अर्को कम्पनीको पच्चीस प्रतिशत भन्दा कम शेयर लिएको भए तापनि त्यस्तो कम्पनीको व्यवस्थापनमा देहायका किसिमबाट नियन्त्रण भएका त्यस्ता कम्पनीहरु:-</p> <p>(१) सञ्चालक समितिको अध्यक्ष भई,</p> <p>(२) कम्पनीको कार्यकारी प्रमुख भई, वा</p> <p>(३) कम्पनीको सञ्चालकहरुमध्ये २५ प्रतिशतभन्दा बढी सञ्चालकहरु नियुक्त गरी ।</p> <p>(ङ) एकै समूहका भनी आवद्ध रहेका फर्म, कम्पनी वा त्यस्ता समूहका सदस्यहरु,</p> <p>(च) खण्ड (ख) वमोजिम एउटा ग्राहक वा कम्पनीले अर्को ग्राहक वा कम्पनीलाई जमानत दिएको भए त्यस्ता कम्पनीहरु,</p> <p>(छ) एउटै धितोमा एकभन्दा बढी व्यक्तिहरुलाई कर्जा प्रवाह गरेको भए त्यस्ता व्यक्तिहरु,</p> <p>(ज) एक आपसमा व्यक्तिगत जमानी दिई Cross Guarantee रहेको छ भने त्यस्तो जमानी दिने/लिने व्यक्तिहरु ।</p>	<p>उक्त बुँदालाई देहाय वमोजिम संशोधन गर्ने ।</p> <p>६. आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरुलाई एउटै समूह मानिने व्यवस्था</p> <p>कर्जा सापट तथा सुविधा सीमाको प्रयोजनको निमित्त आपसी सम्बन्ध भएका ग्राहकहरुको समूहलाई देहायका अवस्थामा एउटै समूह मानिने छ :-</p> <p>(क) कुनै कम्पनीले अर्को कम्पनीको पच्चीस प्रतिशत वा सोभन्दा बढी शेयर लिएको भए त्यस्ता दुवै कम्पनीहरु,</p> <p>(ख) कुनै व्यक्ति, कम्पनीको सञ्चालक, प्राइभेट लिमिटेड कम्पनीका शेयरधनी, साभेदारी फर्मका साभेदार, फर्मका प्रोप्राइटर तथा त्यस्ता व्यक्ति, सञ्चालक, शेयरधनी, साभेदार वा प्रोप्राइटरका एकाघरमा बसोबास गरी आएका वा छुट्टाभिन्न भएका पति वा पत्नी, छोरा, छोरी, धर्मपुत्र, धर्मपुत्री, बाबु, आमा, सौतेनी आमा र आफूले पालनपोषण गर्नु पर्ने दाजु, भाइ, तथा दिदी, बहिनी,</p> <p>(ग) खण्ड (ख) मा उल्लिखित व्यक्तिहरुले एकलै वा संयुक्तरूपमा अर्को कम्पनीको २५ प्रतिशत वा सो भन्दा बढी शेयर लिएको भए त्यस्ता कम्पनीहरु,</p> <p>(घ) खण्ड (ख) मा उल्लिखित व्यक्तिहरुले एकलै वा संयुक्त रूपमा अर्को कम्पनीको पच्चीस प्रतिशत भन्दा कम शेयर लिएको भए तापनि त्यस्तो कम्पनीको व्यवस्थापनमा देहायका किसिमबाट नियन्त्रण भएका त्यस्ता कम्पनीहरु:-</p> <p>(१) सञ्चालक समितिको अध्यक्ष भई,</p> <p>(२) कम्पनीको कार्यकारी प्रमुख भई, वा</p> <p>(३) कम्पनीको सञ्चालकहरुमध्ये २५ प्रतिशतभन्दा बढी सञ्चालकहरु नियुक्त गरी ।</p> <p>(ङ) एकै समूहका भनी आवद्ध रहेका फर्म, कम्पनी वा त्यस्ता समूहका सदस्यहरु,</p> <p>(च) खण्ड (ख) वमोजिम एउटा ग्राहक वा कम्पनीले अर्को ग्राहक वा कम्पनीलाई जमानत दिएको भए त्यस्ता कम्पनीहरु,</p> <p>(छ) एउटै धितोमा एकभन्दा बढी व्यक्तिहरुलाई कर्जा प्रवाह गरेको भए त्यस्ता व्यक्तिहरु,</p> <p>(ज) एक आपसमा व्यक्तिगत जमानी दिई Cross Guarantee रहेको छ भने त्यस्तो जमानी दिने/लिने व्यक्तिहरु ।</p> <p>(झ) फर्म, कम्पनी बाहेक अन्य संस्थाहरुको हकमा सो संस्था संचालन, नियन्त्रण वा व्यवस्थापनमा प्रत्यक्ष संलग्न व्यक्ति वा निजको एकाघरमा बसोबास गरी आएका वा छुट्टाभिन्न भएका पति वा पत्नी, छोरा, छोरी, धर्मपुत्र, धर्मपुत्री, बाबु, आमा, सौतेनी आमा र आफूले पालनपोषण गर्नु पर्ने दाजु, भाइ, तथा दिदी, बहिनी,</p>
<p>११. क्षेत्रगत कर्जा सम्बन्धी व्यवस्था</p> <p>(४) घरजग्गा तथा रियल स्टेट कर्जा सम्बन्धी व्यवस्था</p> <p>(१) यो निर्देशन जारी हुनु पूर्व उपर्युक्त बुँदा नं. (ग) को तालिकाको (ई) मा तोकिएको सीमाभन्दा बढी कर्जा प्रवाहित गरिएको भएमा सो कर्जालाई २०६९ आषाढ मसान्तभित्रमा १० प्रतिशतको सीमामा ल्याइसक्नु पर्नेछ ।</p> <p>(३) कर्जा प्रवाह गर्दा तोकिएको समयावधि अनुसारको सीमा नाघ्नेगरी इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले उक्त प्रयोजन/Product हरुमा प्रदान गरेको कर्जाको पुनरसंरचना वा नवीकरण गर्न पाउने छैनन् ।</p>	<p>उक्त बुँदाको उपबुँदा (४) को खण्ड (ग) पछिको उपखण्ड (१) हटाउने र उपखण्ड (३) को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा भएको २०६९ लाई २०७० कायम गर्ने ।</p>

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
<p>तर यस परिपत्रको संरचना एवं भावनालाई प्रतिकूल असर नपार्ने गरी अन्य सम्पूर्ण व्यवस्थालाई यथावत कायम राखी रियल स्टेट कर्जा सुविधा उपभोग गरेका ऋणीले सम्पूर्ण बक्यौता व्याज भुक्तानी गरेको अवस्थामा २०६९ आषाढ मसान्तसम्मको लागि नवीकरण गर्न सकिने छ ।</p>	
<p>इ.प्रा.निर्देशन नं. ६</p>	
<p>१. सञ्चालकले पालना गर्नु पर्ने आचरण सम्बन्धी व्यवस्था</p>	<p>उक्त बुँदामा देहायको उपबुँदा थप गर्ने । <u>एक भन्दा बढी व्यक्ति इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको सञ्चालक/कार्यकारी प्रमुख हुन नपाइने</u> यस बैंकबाट इजाजतपत्र प्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थामा एकाघर परिवार, फर्म, कम्पनी, संगठित संस्था वा एउटै समूहको कम्पनीबाट एक भन्दा बढी व्यक्ति संचालक वा कार्यकारी प्रमुख पदमा मनोनयन/निर्वाचन/नियुक्त हुन सक्ने छैन । तर लघु वित्त विकास बैंकको कारोवार गर्ने "घ" वर्गको वित्तीय संस्थाको हकमा उपरोक्त व्यवस्था लागू हुने छैन ।</p>
<p>२. सञ्चालक/सञ्चालक समितिको कर्तव्य र उत्तरदायित्व</p> <p>(ग) आन्तरिक लेखापरीक्षकहरुबाट नियमित रुपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने र आन्तरिक लेखापरीक्षकले सिधै लेखापरीक्षण समितिलाई प्रतिवेदन पेश गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ । कुनै एउटा संस्थाको Internal Audit सम्बन्धी कार्य गर्न जिम्मेवारी तोकिएको व्यक्ति वा संस्था तथा सो संस्थाका साभेदार वा कर्मचारीले सो संस्थाको Statutory Audit सम्बन्धी कार्यमा संलग्न हुन पाउने छैन । त्यसैगरी कुनै एउटा संस्थाको Statutory Audit सम्बन्धी कार्य गर्न जिम्मेवारी तोकिएको व्यक्ति वा संस्था तथा सो संस्थाका साभेदार वा कर्मचारीले सो संस्थाको Internal Audit सम्बन्धी कार्यमा संलग्न हुन नपाउने व्यवस्था समितिले मिलाउनु पर्नेछ ।</p>	<p>उक्त बुँदाको खण्ड (ग) को व्यवस्थालाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने र सो खण्ड पछि देहायको खण्ड (ग१) समेत थप गर्ने ।</p> <p>(ग) आन्तरिक लेखापरीक्षकबाट नियमित रुपमा आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्नेछ । आन्तरिक लेखापरीक्षणको कार्य Outsource गर्ने भएमा सम्बन्धित संस्थाले आफ्नो एक जना अधिकृतलाई सम्पर्क अधिकृतको जिम्मेवारी तोक्नु पर्ने छ । आन्तरिक लेखापरीक्षकले कम्तिमा त्रैमासिक रुपमा आफ्नो प्रतिवेदन सिधै लेखापरीक्षण समिति समक्ष पेश गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ । उक्त प्रतिवेदनमा देहायका विषयहरु समेत समावेश भएको हुनु पर्नेछ:-</p> <p>(अ) आन्तरिक लेखापरीक्षणमा संलग्न जनशक्तिको विवरण । (आ) सो कार्य सम्पन्न गर्न लागेको कार्य दिन ।</p> <p>(ग१) कुनै एउटा संस्थाको Internal Audit सम्बन्धी कार्य गर्न जिम्मेवारी तोकिएको व्यक्ति वा संस्था तथा सो संस्थाका साभेदार वा कर्मचारीले सो संस्थाको Statutory Audit सम्बन्धी कार्यमा संलग्न हुन पाउने छैन । त्यसैगरी कुनै एउटा संस्थाको Statutory Audit सम्बन्धी कार्य गर्न जिम्मेवारी तोकिएको व्यक्ति वा संस्था तथा सो संस्थाका साभेदार वा कर्मचारीले सो संस्थाको Internal Audit सम्बन्धी कार्यमा संलग्न हुन नपाउने व्यवस्था समितिले मिलाउनु पर्नेछ ।</p>
<p>१२. बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले आफ्नो संस्थाको संस्थापक/सञ्चालक/कर्मचारी तथा नीजहरुको एकाघर परिवारको सदस्यको चेक खरिद गर्न पाइने छैन । अन्य ग्राहकहरुको चेक खरिद गरेमा खरिद गरेको दिन समेत बढीमा तीन कार्यदिनभित्र अनिवार्यरुपमा चेक कलेक्सन वा समाशोधनमा पठाउनु पर्नेछ अन्यथा नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गरिने छ ।</p>	<p>सो बुँदा नं. १२ मा भएको व्यवस्थालाई निर्देशन नं. २ को बुँदा नं. २२ मा समावेश गरिसकिएको हुँदा उक्त बुँदा नं. १२ लाई हटाउने र संस्थापक/संचालक/कर्मचारीको चेक खरिद गर्न नपाइने सम्बन्धमा यस निर्देशन नं. ६ को बुँदा नं. ६ (आफना सञ्चालक, शेयरधनी, कर्मचारी एवं निजसँग सम्बन्धित फर्मलाई कर्जा प्रदान गर्न बन्देज सम्बन्धी व्यवस्था) मा समेत समावेश गर्न मनासिव देखिएको हुँदा सो बुँदा नं. ६ मा देहायको खण्ड थप गर्ने ।</p> <p><u>इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले आफ्नो संस्थाको संस्थापक/सञ्चालक/कर्मचारी तथा निजको एकाघर</u></p>

मन्त्रालय

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
	परिवारको सदस्यको चेक खरिद गर्न पाइने छैन ।
विद्यमान व्यवस्था नभएको	एकीकृत निर्देशन नं. ६ मा Risk taker ले कर्जा लिन नपाउने सम्बन्धमा देहायको बुँदा थप गर्ने । इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको संचालक, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत वा व्यवस्थापन तहको पदाधिकारीले कुनै पनि इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाबाट शिक्षा कर्जा, हायर पर्चेज कर्जा, घर कर्जा वा घरायसी प्रयोजनका सामाग्री कर्जा बाहेक अन्य कुनै पनि किसिमका कर्जा लिन पाउने छैनन् ।
इ.प्रा.निर्देशन नं. ८	
<p>७. स्वप्रयोजनको लागि स्थीर सम्पत्ति (घर जग्गा) को खरिद/लगानीको सम्बन्धमा</p> <p>बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ अन्तर्गत संस्थापना भएका तथा सञ्चालनमा आएका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले देहायका शर्तहरू पूरा गरेको अवस्थामा आफ्नो प्रयोजनको लागि स्थीर सम्पत्ति (घर जग्गा) को खरिद/लगानी गर्न पाउने छन् ।</p> <p>(क) बैंक/वित्तीय संस्था संस्थापना गर्दाको सम्पूर्ण पूर्व सञ्चालन खर्च (Pre operating expenses) अपलेखन भईसकेको ।</p> <p>(ख) प्रबन्धपत्र/नियमावलीमा उल्लेख भए बमोजिमको शेयर सर्वसाधारणमा जारी गरी सकेपछिको पहिलो साधारण सभा सम्पन्न भएको ।</p> <p>(ग) सम्पत्ति खरिद गर्दाका बखत संस्था संचालन मुनाफामा रहेको ।</p> <p>(घ) यस बैंकले जारी गरेको निर्देशन बमोजिम पुँजीकोष पर्याप्त रहेको ।</p> <p>साथै, उल्लेखित अवस्था पूरा नगरी स्थीर सम्पत्ति खरिद/लगानी गरेमा सो बराबरको रकम प्राथमिक पुँजीकोष गणना गर्दा घटाउनु पर्नेछ ।</p>	<p>सो बुँदालाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने ।</p> <p>७. स्वप्रयोजनको लागि अचल सम्पत्ति खरिद/निर्माणको सम्बन्धमा</p> <p>इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले आफ्नो प्रयोजनको निमित्त आवश्यक परेमा बाहेक अचल सम्पत्ति खरिद गर्न गराउन हुँदैन । यो व्यवस्थाले “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाले बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ४७ को अधिनमा रही घर जग्गाको खरिद बिक्री, वितरण तथा व्यवस्थापन गर्न बाधा पुगेको मानिने छैन ।</p> <p>इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले आफ्नो प्रयोजनको निमित्त जग्गा, भवन वा दुवै आवश्यक परेमा देहायको शर्तहरूको अधिनमा रही खरिद वा निर्माण गर्न सक्ने छ ।</p> <p>(क) बैंक/वित्तीय संस्था संस्थापना गर्दाको सम्पूर्ण पूर्व सञ्चालन खर्च (Pre operating expenses) अपलेखन भईसकेको हुनुपर्ने छ ।</p> <p>(ख) प्रबन्धपत्र/नियमावलीमा उल्लेख भए बमोजिमको शेयर सर्वसाधारणमा जारी गरी सकेपछिको पहिलो साधारण सभा सम्पन्न भएको हुनुपर्ने छ ।</p> <p>(ग) विगत दुई वर्षदेखि निरन्तर खुद मुनाफामा संचालन भएको हुनुपर्ने छ ।</p> <p>(घ) यस बैंकले जारी गरेको निर्देशन बमोजिम पुँजीकोष पर्याप्त रहेको हुनुपर्ने छ ।</p> <p>(ङ) जग्गा, भवन वा दुवै खरिद तथा भवन निर्माण गर्दा प्रतिपटक आफ्नो प्राथमिक पुँजीकोष १५ प्रतिशतको सीमा भित्र रही गर्नुपर्ने छ ।</p> <p>(च) खण्ड (क) देखि (ङ) सम्म उल्लेखित अवस्था पूरा नगरी जग्गा, भवन वा दुवै खरिद वा निर्माण गरेमा सो बराबरको रकम प्राथमिक पुँजीकोष गणना गर्दा घटाउनु पर्नेछ ।</p> <p>(छ) जग्गा, भवन वा दुवै खरिद गरेको वा भवन निर्माण सम्पन्न भएको मितिबाट ३ वर्षसम्म आफ्नो प्रयोगमा नआएमा सो बराबरको रकम प्राथमिक पुँजीकोष गणना गर्दा घटाउनु पर्नेछ ।</p> <p>(ज) त्यस्तो जग्गा, भवन वा दुवै आफ्नो प्रयोजनमा नआउने देखिएमा बिक्री गर्नुपर्ने छ ।</p>
इ. प्रा. निर्देशन नं. ९	
<p>१. इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरूले आफ्ना शाखाहरूको समेत समष्टिगत (Consolidated) रूपमा तयार गरी एकीकृत रूपमा निर्देशन फा.नं. ९.१, ९.२, ९.३, ९.३ (क), ९.४, ९.७, ९.८, ९.९, ९.१८, ९.१९ र ९.२० अनुसारका विवरणहरू मासिक रूपमा, ९.५, ९.६, ९.६.१, ९.१०, ९.११, ९.१२, ९.१५ र ९.१६ बमोजिमका विवरणहरू त्रैमासिक रूपमा कारोवार समाप्त भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र र ९.१४ त्रैमासिक रूपमा कारोवार समाप्त भएको मितिले ३५ दिनभित्र यस बैंकको बैंक तथा</p>	<p>१. इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका संस्थाहरूले आफ्ना शाखाहरूको समेत समष्टिगत (Consolidated) रूपमा तयार गरी एकीकृत रूपमा निर्देशन फा.नं. ९.१, ९.२, ९.३, ९.३ (क), ९.४, ९.७, ९.८, ९.९, ९.१५, ९.१६, ९.१७ र ९.१८ अनुसारका विवरणहरू मासिक रूपमा, ९.५, ९.६, ९.६.१, ९.१०, ९.११ र ९.१२ बमोजिमका विवरणहरू त्रैमासिक रूपमा कारोवार समाप्त भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र र ९.१४ अनुसारको विवरण त्रैमासिक रूपमा कारोवार समाप्त भएको मितिले ३५ दिनभित्र यस</p>

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
वित्तीय संस्था नियमन विभाग र सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागमा पठाउनु पर्नेछ। तर “घ” वर्गका लघु वित्त वित्तीय संस्थाहरूले कारोवारको प्रकृतिको आधारमा कारोवार भएका विवरणहरू मात्र पठाउन सक्नेछन्।	बैंकको बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग र सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागमा पठाउनु पर्नेछ।
४. “घ” वर्गका लघु वित्त वित्तीय संस्थाहरूले निर्देशन फा.नं. ९.१७ बमोजिमको तथ्यांक विवरण समेत मासिक रूपमा बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग र लघुवित्त प्रवर्द्धन तथा सुपरिवेक्षण विभागमा पठाउनु पर्नेछ।	४. इजाजतपत्रप्राप्त “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूले आफ्ना शाखाहरूको समेत समष्टिगत (Consolidated) रूपमा तयार गरी एकीकृत रूपमा निर्देशन फा.नं. घ९.१, घ९.२ र घ९.७ अनुसारका विवरणहरू मासिक रूपमा कारोवार समाप्त भएको मितिले १५ दिनभित्र, घ९.३, घ९.४, घ९.६, घ९.८ र घ९.९ अनुसारका विवरणहरू त्रैमासिक रूपमा कारोवार समाप्त भएको मितिले १ महिनाभित्र र घ९.५ अनुसारको विवरण त्रैमासिक रूपमा कारोवार समाप्त भएको मितिले ३५ दिनभित्र यस बैंकको बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग र लघुवित्त प्रवर्द्धन तथा सुपरिवेक्षण विभागमा पठाउनु पर्नेछ।
५. उपरोक्त व्यवस्था अनुरूप इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरूले उल्लेखित समयमा तथ्याङ्क नपठाएमा नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ र बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको वर्गीकरणको आधारमा दशहजार रुपैयाँदेखि पचासहजार रुपैयाँसम्म जरिवाना र अन्य कारवाही हुनेछ।	उक्त बुँदालाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने। ५. यस निर्देशन अनुरूप इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरूले उल्लेखित समयमा तथ्याङ्क नपठाएमा वा गलत तथ्याङ्क पठाएमा नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ र बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको वर्गीकरणको आधारमा दशहजार रुपैयाँदेखि पचासहजार रुपैयाँसम्म जरिवाना र अन्य कारवाही हुनेछ।
विभिन्न निर्देशन फारमहरूको सम्बन्धमा।	(क) निर्देशन फाराम नं. १.२, २.१, ३, ९.१, ९.२, ९.३ र ९.१२ संशोधन गरिएको। (ख) निर्देशन फाराम नं. ९.१० व्याजदर तथा रकम अनुसारको मुद्दती हिसावको विवरण (त्रैमासिक) लाई परिवर्तन गरी २० ठूला प्राकृतिक निक्षेपकर्ता र २० ठूला संस्थागत निक्षेपकर्ताको विवरण कायम गरिएको। (ग) निर्देशन फाराम ९.१६ शाखाहरूको विवरण र ९.१८ शाखा अनुसार कर्जा तथा निक्षेपको विवरणलाई एकीकरण गरी नयाँ निर्देशन फाराम ९.१६ कायम गरिएको। (घ) निर्देशन फाराम नं. ९.१९ व्याजदर अनुसारको निक्षेप विवरण र ९.२० व्याजदर अनुसार कर्जाको विवरण परिमार्जन गरी निर्देशन फाराम नं. ९.१७ र ९.१८ कायम गरिएको। (ङ) लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूको लागि छुट्टै निर्देशन फाराम नं. घ९.१ देखि घ९.९ सम्म कायम गरी जारी गरिएको। (च) निर्देशन फाराम २.२ बमोजिमको विवरण इकपी मात्र पठाउनु पर्ने र हार्डकपी पठाउनु नपर्ने व्यवस्था गरिएको।
इ. प्रा. निर्देशन नं. १०	
२. संस्थापक तथा संस्थापक समूहको शेयर नामसारी वा बिक्री सम्बन्धमा प्रचलित कानूनको अधिनमा रही संस्थापक तथा संस्थापक समूहको शेयर लिने व्यक्ति वा संस्थाले आफ्नो स्वामित्वमा रहेको शेयर देहाय बमोजिम रिट पुऱ्याई नामसारी वा बिक्री गर्न सक्ने छन् :- (क) आफ्नो स्वामित्वमा रहेको शेयर नामसारी वा बिक्री गर्नु अगावै सम्बन्धित इजाजतपत्रप्राप्त संस्था मार्फत अनिवार्य रूपमा यस बैंकको स्वीकृति लिनु पर्नेछ।	उक्त बुँदाको खण्ड (क) लाई संशोधन गरी देहायको व्यवस्था कायम गर्ने। (क) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले आफ्ना शेयरधनीको शेयर खरिद/बिक्री वा नामसारी गर्नु पूर्व यस बैंकको स्वीकृति लिनु पर्नेछ। स्वीकृतिको लागि संचालक समितिको सिफारिस सहित यस बैंकमा आवेदन गर्नुपर्ने छ।
इ. प्रा. निर्देशन नं. १२	

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
<p>१०. कालोसूची सम्बन्धी व्यवस्था</p> <p>१०.१ कालोसूचीमा समावेश हुने अवस्थाहरु</p> <p>इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुबाट पच्चिस लाख रुपैयाँ वा सोभन्दा बढीको कर्जा/सुविधा लिएका ऋणीहरु वा व्यक्तिलाई देहायका कुनै एक वा सबै अवस्थामा कालोसूचीमा राख्नु पर्नेछ :-</p>	<p>उक्त बुँदाको खण्ड (च) पछि देहायको खण्ड (छ) थप गर्ने ।</p> <p>(छ) ऋण असुली न्यायाधिकरणमा उजुरी दिएको अवस्थामा</p>
<p>१०.२ कालोसूचीमा समावेश हुने अन्य अवस्थाहरु</p> <p>(ड) भुक्तानी नहुने अवस्थाको चेक जारी गरेमा/खातामा मौज्जात अपर्याप्त भएमा,</p> <p>कुनै व्यक्ति फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थाले आफ्नो खातामा पर्याप्त मौज्जात नभएको अवस्थामा वा मौज्जात पर्याप्त भएता पनि विभिन्न आधारमा भुक्तानी नहुने अवस्थाको चेक जारी गरेमा बुँदा नं. १०.१ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको तथा त्यस्तो चेक जतिसुकै रकमको भएतापनि देहाय बमोजिम हुनेछ :-</p> <p>(१) एकपटक भुक्तानी नभइकन फिर्ता भएको चेकको हकमा भुक्तानी पाउनुपर्ने व्यक्तिले चेक जारी गर्ने व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थालाई भुक्तानीको लागि बढीमा सात दिनको समय दिई सम्बन्धित बैंक वा वित्तीय संस्थामा पुनः चेक पेश गर्नसक्ने छ ।</p> <p>(२) खण्ड (२) बमोजिम लिखित जानकारी प्राप्त भएपछि सम्बन्धित बैंक वा वित्तीय संस्थाले चेक जारी गर्ने त्यस्ता व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थालाई चेकको रकम भुक्तानी गर्न बढीमा सात दिनको सूचना दिनेछ, र सो मितिभित्र पनि रकम भुक्तानी हुन नसकेमा त्यस्तो चेक खिच्ने व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थालाई सम्बन्धित बैंक वा वित्तीय संस्थाले अनिवार्य रुपमा कालोसूचीमा सूचीकृत गर्नु पर्नेछ । सो अनुसार नगरेमा बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई यसै निर्देशन बमोजिम कारवाही हुनेछ ।</p>	<p>उक्त बुँदाको खण्ड (ड) मा भएको व्यवस्था र उपखण्ड (१) र (२) मा भएको व्यवस्थालाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने ।</p> <p>(ड) खातामा मौज्जात अपर्याप्त भएमा,</p> <p>कुनै व्यक्ति फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थाले आफ्नो खातामा पर्याप्त मौज्जात नभई जतिसुकै रकमको चेक जारी गरेमा बुँदा नं. १०.१ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि देहाय बमोजिम हुनेछ :-</p> <p>(१) एकपटक भुक्तानी नभइकन फिर्ता भएको चेकको हकमा भुक्तानी पाउनुपर्ने व्यक्तिले सार्वजनिक विदा वाहेक कम्तीमा दुई दिनको समय दिई सम्बन्धित बैंक वा वित्तीय संस्थामा पुनः चेक पेश गर्नसक्ने छ ।</p> <p>(२) खण्ड (२) बमोजिम लिखित जानकारी प्राप्त भएपछि सम्बन्धित बैंक वा वित्तीय संस्थाले चेक जारी गर्ने त्यस्ता व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थालाई चेकको रकम भुक्तानी गर्न सार्वजनिक विदा वाहेक सात दिनको सूचना दिनुपर्नेछ, र सो मितिभित्र पनि रकम भुक्तानी हुन नसकेमा त्यस्तो चेक खिच्ने व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्थालाई सम्बन्धित बैंक वा वित्तीय संस्थाले अनिवार्य रुपमा कालोसूचीमा सूचीकृत गर्न कर्जा सूचना केन्द्रमा लेखी पठाउनु पर्नेछ । सो अनुसार नगरेमा बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई यसै निर्देशन बमोजिम कारवाही हुनेछ ।</p>
<p>१३. ऋणी तथा जमानतकर्तालाई लिखत गराउनु पर्ने</p> <p>कुनै पनि ऋणीलाई कर्जा/सुविधा प्रदान गर्दा यस निर्देशन बमोजिमको अवस्था परी केन्द्रको कालोसूचीमा नाम समावेश गरेमा मेरो मन्जूरी छ, भनी सम्बन्धित इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले सम्बन्धित ऋणी तथा जमानतकर्तालाई अनिवार्य रुपमा लिखत गराउनु पर्नेछ ।</p>	<p>सो व्यवस्था पछि देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने ।</p> <p>१३. ऋणी तथा जमानतकर्तालाई लिखत गराउनु पर्ने</p> <p>कुनै पनि ऋणीलाई कर्जा/सुविधा प्रदान गर्दा यस निर्देशन बमोजिमको अवस्था परी केन्द्रको कालोसूचीमा नाम समावेश गरेमा मेरो मन्जूरी छ, भनी सम्बन्धित इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले सम्बन्धित ऋणी तथा जमानतकर्तालाई लिखत गराउनु पर्नेछ ।</p> <p>तर, यो व्यवस्थाले त्यस्तो लिखत विना पनि ऋणी तथा जमानतकर्ताको नाम कालोसूचीमा समावेश गर्न बाधा पुगेको मानिने छैन ।</p>
<p>१७. अन्य व्यवस्थाहरु</p> <p>९) छुट</p> <p>यस निर्देशनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नेपाल सरकार वा नेपाल सरकारको पूर्ण वा अधिकांश स्वामित्व भएका सरकारी संस्थानहरु, यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरु र द्विपक्षीय वा बहुपक्षीय सम्बन्ध भएका अन्तरराष्ट्रिय संघ संस्थाहरुलाई कालोसूचीमा समावेश गरिने</p>	<p>उक्त बुँदा नं. १७ को उपबुँदा (९) मा उल्लेखित व्यवस्थालाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने र सोही बुँदामा देहायको उपबुँदा नं. (१३) थप गर्ने ।</p> <p>९) छुट</p> <p>यस निर्देशनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि नेपाल सरकार वा नेपाल सरकारको पूर्ण वा अधिकांश स्वामित्व भएका सरकारी संस्थानहरु, यस बैंकबाट निक्षेप र कर्जाको कारोबार गर्न इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरु र द्विपक्षीय वा बहुपक्षीय सम्बन्ध भएका अन्तरराष्ट्रिय संघ संस्थाहरुलाई कालोसूचीमा समावेश गरिने छैन ।</p>

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
छैन ।	१३) यस बैंकलाई जानकारी गराउनु पर्ने उपबुँदा (९) मा उल्लेख भएका संस्था बाहेक यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त वा अनुमतिपत्रप्राप्त अन्य संस्थालाई कालोसूचीमा राख्न कर्जा सूचना केन्द्रलाई सिफारिस गर्नु पूर्व सम्बन्धित इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले यस बैंकलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
इ.प्रा.निर्देशन नं. १३ अनिवार्य मौज्जात/वैधानिक तरलता सम्बन्धी व्यवस्था ।	
(क) <u>अनिवार्य मौज्जात सम्बन्धी व्यवस्था</u> १. “क”, “ख”, “ग” र सर्वसाधारणको समेत निक्षेप संकलन गर्ने खुद्रा लघु बैंकिंग गर्ने “घ” वर्गका संस्थाका लागि (४) खण्ड (क), (ख) र (ग) बमोजिम पटक कायम गर्दा प्रत्येक आर्थिक वर्षको लागि अलग अलग पटक कायम गरिने छ । साथै, कुनै इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले लगातार ३ हप्तासम्म अनिवार्य मौज्जात नपुग भएमा पहिलो हप्ता पहिलो पटक, दोश्रो हप्ता दोश्रो पटक र तेस्रो हप्ता तेस्रो पटकको दरले जरिवाना लगाइने छ ।	उक्त बुँदा (क) १. को उपबुँदा (४) लाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने । (४) उपबुँदा नं. (३) को खण्ड (क), (ख) र (ग) बमोजिम पटक कायम गर्दा प्रत्येक आर्थिक वर्षको लागि अलग अलग पटक कायम गरिने छ ।
२. “घ” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाका लागि (५) अनिवार्य मौज्जात र तरल सम्पत्ति कायम नराखे “घ” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले उपबुँदा (१) बमोजिम यस बैंकमा जम्मा गर्नु पर्ने अनिवार्य मौज्जात जम्मा नगरेमा वा कम जम्मा गरेमा सो नगरेको अवधिसम्मको लागि बुँदा नं. १ (३) बमोजिम जरिवाना गरिनेछ ।	उक्त बुँदाको उपबुँदा (४) को खण्ड (घ) पछि खण्ड (ङ) थप गर्ने, उपबुँदा (५) मा संशोधन गर्ने र नयाँ उपबुँदा (६) र (७) थप गरी विद्यमान उपबुँदा (६) र (७) लाई उपबुँदा (८) र (९) कायम गर्ने । (ङ) <u>अनिवार्य मौज्जातको गणना गर्दा एक महिना अधिको व्यक्तिगत, समूहगत, विशेष बचत तथा सापटी कोषको आधारमा गरिनेछ ।</u> (५) अनिवार्य मौज्जात र तरल सम्पत्ति कायम नराखे “घ” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले उपबुँदा (१) बमोजिम यस बैंकमा जम्मा गर्नु पर्ने अनिवार्य मौज्जात जम्मा नगरेमा वा कम जम्मा गरेमा सो नगरेको अवधिसम्मको लागि बुँदा नं. (क) को उपबुँदा नं. १ (३) बमोजिम जरिवाना गरिनेछ । (६) बुँदा नं. (क) को उपबुँदा नं. १ (३) को खण्ड (क), (ख) र (ग) बमोजिम पटक कायम गर्दा प्रत्येक आर्थिक वर्षको लागि अलग अलग पटक कायम गरिने छ । (७) अनिवार्य मौज्जातमा नपुग भए जति रकममा प्रचलित बैंक दरको प्रतिशतले मासिक हिसावमा हर्जाना लगाइनेछ र यसरी नपुग भए जतिको रकमलाई बैंक दरको प्रतिशतले गुणा गरी बाह्रले भाग गरिने छ ।
(ख) <u>वैधानिक तरलता अनुपात (Statutory Liquidity Ratio) सम्बन्धी व्यवस्था</u> वैधानिक तरलता अनुपात गणना सम्बन्धमा देहाय बमोजिम व्यवस्था गरिएको छ । (४) खण्ड (क), (ख) र (ग) बमोजिम पटक कायम गर्दा प्रत्येक आर्थिक वर्षको लागि अलग अलग पटक कायम गरिनेछ ।	उक्त उपबुँदा (४) लाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने । (४) उपबुँदा (३) को खण्ड (क), (ख) र (ग) बमोजिम पटक कायम गर्दा प्रत्येक आर्थिक वर्षको लागि अलग अलग पटक कायम गरिनेछ ।
इ.प्रा. निर्देशन नं १४	
१. शाखा/कार्यालय खोले सम्बन्धी व्यवस्था	उक्त बुँदालाई देहाय बमोजिम पूनरलेखन गर्ने ।

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
<p>(क) देहायको अवस्था पूरा गरेका “क” र “ख” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले नयाँ शाखा कार्यालय खोल्न सक्नेछन् :</p> <p>(अ) शाखा विस्तार गर्नका लागि प्रस्तावित स्थान वित्तीय रूपले सम्भाव्य रहेको स्थलगत अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्ने ।</p> <p>(आ) यस बैंकको नीतिगत व्यवस्था तथा निर्देशनले तोकेको न्यूनतम चुक्ता पुँजी पूरा गरेको वा चालु आ.व. को लागि चुक्ता पुँजी पूरा गर्न समय दिएकोमा सो समयभित्र पुँजी वृद्धि गर्ने गरी तयार गरिएको पुँजी योजना बमोजिमको कार्य संपादन भैरहेको व्यहोरा यस बैंक समक्ष पेश गरिसकेको ।</p> <p>(इ) यस बैंकबाट इजाजतपत्र प्रदान गर्दा तोकिएका शर्तहरू पूरा गर्नुका साथै शाखा खोल्नु अगाडिको त्रैमासिक वित्तीय विवरणमा यस बैंकले तोकेको पुँजीकोष पूरा गरेको ।</p> <p>(ई) शाखा कार्यालयमा सूचना आदान प्रदान गर्नको लागि नेटवर्किङ (Networking) गरी वा विद्युतीय माध्यमबाट केन्द्रीय कार्यालयमा सूचना प्रणालीमा तत्काल आवद्ध हुन सक्ने व्यवस्था गरेको ।</p> <p>(उ) ठिक अधिल्लो त्रयमासमा निष्क्रिय कर्जा (NPL) ५ प्रतिशतभन्दा बढी नभएको ।</p> <p>(ऊ) शाखा कार्यालय स्थापना/संचालन गर्ने सम्बन्धी निर्णय सम्बन्धित संस्थाको सञ्चालक समितिबाट गर्नु पर्ने । सञ्चालक समितिले निर्णय गरेको मितिले १५ दिनभित्र यस बैंक समक्ष संलग्न अनुसूची १४.१ बमोजिमको ढाँचाको फारम भरी स्वीकृतिको लागि आवेदन दिनु पर्ने । यस बैंकबाट स्वीकृत पाएको मितिले छ महिनाभित्रमा शाखा कार्यालय खोली कारोबार सञ्चालन गरि सक्नु पर्ने ।</p> <p>(ए) तोकिएका जिल्लाहरूमा मात्र कार्यक्षेत्र रहेका “ख” वर्गका इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाले माथि उल्लिखित (अ देखि ऊ सम्म) अवस्था तथा शर्तहरू पूरा गरेपछि आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्र शाखा कार्यालय खोल्न सक्ने ।</p> <p>(ख) देहायको अवस्था पूरा गरेका “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले स्वीकृत कार्यक्षेत्रको अधीनमा रही नयाँ शाखा कार्यालय खोल्न सक्ने छन् :</p> <p>(अ) शाखा विस्तार गर्नका लागि प्रस्तावित स्थान वित्तीय रूपले सम्भाव्य रहेको स्थलगत अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्ने ।</p> <p>(आ) यस बैंकको नीतिगत व्यवस्था तथा निर्देशनले तोकेको न्यूनतम चुक्ता पुँजी पूरा गरेको वा चालु आ.व. को लागि चुक्ता पुँजी पूरा गर्न समय दिएकोमा सो समयभित्र पुँजी वृद्धि गर्ने गरी तयार गरिएको पुँजी योजना बमोजिमको कार्य संचालन भैरहेको जानकारी यस बैंक समक्ष पेश गरिसकेको ।</p> <p>(इ) यस बैंकबाट इजाजतपत्र प्रदान गर्दा तोकिएका शर्तहरू पूरा गर्नुका साथै शाखा खोल्नु अगाडिको त्रैमासिक वित्तीय विवरणमा यस बैंकले तोकेको पुँजीकोष पूरा गरेको ।</p> <p>(ई) शाखा कार्यालयमा सूचना आदान प्रदान गर्नको लागि नेटवर्किङ (Networking) गरी वा विद्युतीय माध्यमबाट केन्द्रीय कार्यालयमा सूचना प्रणालीमा तत्काल आवद्ध हुन सक्ने व्यवस्था गरेको ।</p> <p>(उ) ठिक अधिल्लो त्रयमासमा निष्क्रिय कर्जा (NPL) ५ प्रतिशतभन्दा बढी नभएको ।</p> <p>(ऊ) शाखा कार्यालय स्थापना/संचालन गर्ने सम्बन्धी निर्णय सम्बन्धित संस्थाको सञ्चालक समितिबाट गर्नु पर्ने । सञ्चालक समितिले निर्णय गरेको मितिले १५ दिनभित्र यस बैंक समक्ष संलग्न अनुसूची १४.१ बमोजिमको ढाँचाको फारम भरी स्वीकृतिको लागि आवेदन दिनु पर्ने । यस बैंकबाट स्वीकृत पाएको मितिले छ महिनाभित्रमा शाखा कार्यालय खोली कारोबार सञ्चालन गरि सक्नु पर्ने ।</p> <p>(ए) उपखण्ड (आ) बमोजिमको न्यूनतम चुक्ता पुँजी पूरा गर्नुका अतिरिक्त प्रति शाखा रु. ५० लाखका दरले अतिरिक्त चुक्ता पुँजी थप गरिसकेको अवस्थामा काठमाण्डौँ उपत्यका बाहिर एउटा र प्रति शाखा रु. २.०० करोडका दरले अतिरिक्त चुक्ता पुँजी थप गरिसकेको अवस्थामा काठमाण्डौँ उपत्यकामा एउटा नयाँ शाखा कार्यालय खोल्न सक्नेछ । यस प्रयोजनको</p>	<p>१. शाखा/कार्यालय खोल्ने सम्बन्धी व्यवस्था</p> <p>(क) इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले शाखा कार्यालय खोल्न यस बैंकको पूर्व स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।</p> <p>(ख) देहायको अवस्था पूरा गरेका “क”, “ख” र “ग” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र नयाँ शाखा कार्यालय खोल्न सक्नेछन् :</p> <p>(अ) शाखा विस्तार गर्नका लागि प्रस्तावित स्थान वित्तीय रूपले सम्भाव्य रहेको स्थलगत अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्ने ।</p> <p>(आ) यस बैंकको नीतिगत व्यवस्था तथा निर्देशनले तोकेको न्यूनतम चुक्ता पुँजी पूरा गरेको वा चालु आ.व. को लागि चुक्ता पुँजी पूरा गर्न समय दिएकोमा सो समयभित्र पुँजी वृद्धि गर्ने गरी तयार गरिएको पुँजी योजना बमोजिमको कार्य संपादन भैरहेको व्यहोरा यस बैंक समक्ष पेश गरिसकेको ।</p> <p>(इ) यस बैंकबाट इजाजतपत्र प्रदान गर्दा तोकिएका शर्तहरू पूरा गर्नुका साथै शाखा खोल्नु अगाडिको त्रैमासिक वित्तीय विवरणमा यस बैंकले तोकेको पुँजीकोष पूरा गरेको ।</p> <p>(ई) शाखा कार्यालयमा सूचना आदान प्रदान गर्नको लागि नेटवर्किङ (Networking) गरी वा विद्युतीय माध्यमबाट केन्द्रीय कार्यालयमा सूचना प्रणालीमा तत्काल आवद्ध हुन सक्ने व्यवस्था गरेको ।</p> <p>(उ) ठिक अधिल्लो त्रयमासमा निष्क्रिय कर्जा (NPL) ५ प्रतिशतभन्दा बढी नभएको ।</p> <p>(ऊ) सम्बन्धित संस्थाको सञ्चालक समितिबाट शाखा कार्यालय स्थापना/संचालन गर्ने सम्बन्धी निर्णय भएको हुनु पर्ने । सञ्चालक समितिले निर्णय गरेको मितिले १५ दिनभित्र यस बैंक समक्ष संलग्न अनुसूची १४.१ बमोजिमको ढाँचाको फारम भरी स्वीकृतिको लागि आवेदन दिनु पर्ने । यस बैंकबाट स्वीकृत पाएको मितिले छ महिनाभित्रमा शाखा कार्यालय खोली कारोबार सञ्चालन गरि सक्नु पर्ने ।</p> <p>(ए) “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको हकमा उपखण्ड (आ) बमोजिमको न्यूनतम चुक्ता पुँजी पूरा गर्नुका अतिरिक्त प्रति शाखा रु. ५० लाखका दरले अतिरिक्त चुक्ता पुँजी थप गरिसकेको अवस्थामा काठमाण्डौँ उपत्यका बाहिर एउटा र प्रति शाखा रु. २.०० करोडका दरले अतिरिक्त चुक्ता पुँजी थप गरिसकेको अवस्थामा काठमाण्डौँ उपत्यकामा एउटा नयाँ शाखा कार्यालय खोल्न सक्ने । यस प्रयोजनको लागि संस्थाको न्यूनतम चुक्ता पुँजी रु. २० करोड वा २०६४ आषाढ मसान्तमा कायम रहेको चुक्ता पुँजीलाई आधार मानी हरेक बर्ष पुँजी योजना अनुसार समानुपातिक रूपमा पुर्याउनुपर्ने पुँजीका अतिरिक्त उपरोक्त अनुसारको थप पुँजीको व्यवस्था गरेमा मात्र शाखाको प्रयोजनको लागि गणना गरिने ।</p>

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
<p>लागि संस्थाको न्यूनतम चुक्ता पुँजी रु. २० करोड वा २०६४ आषाढ मसान्तमा कायम रहेको चुक्ता पुँजीलाई आधार मानी हरेक वर्ष पुँजी योजना अनुसार समानुपातिक रूपमा पुर्याउनुपर्ने पुँजीका अतिरिक्त उपरोक्त अनुसारको थप पुँजीको व्यवस्था गरेमा मात्र शाखाको प्रयोजनको लागि गणना गरिने छ ।</p>	<p>गरेमा मात्र शाखाको प्रयोजनको लागि गणना गरिने ।</p>
<p>तर, शाखा विस्तार गर्दा दुईवटा सम्म मात्र बैंक तथा वित्तीय संस्था वा तिनका शाखा भएका काठमाण्डौ उपत्यका बाहेकका नगरपालिका वा गाउँ विकास समितिमा शाखा विस्तार गरेमा त्यस्तो अतिरिक्त चुक्ता पुँजी थप गर्नु पर्ने व्यवस्थामा छुट दिइनेछ ।</p>	<p>(ऐ) उपखण्ड (ए) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि इजाजतपत्र प्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्था वा तिनका दुई वा सो भन्दा कम शाखा रहेका काठमाण्डौ उपत्यका बाहेकका नगरपालिका वा गाउँ विकास समिति वा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको उपस्थिति न्यून रहेका तोकिएका ३० जिल्लामा शाखा विस्तार गरेमा अतिरिक्त चुक्ता पुँजी थप गर्नु पर्ने व्यवस्थामा छुट दिइनेछ ।</p>
<p>(ग) देहायको अवस्था पूरा गरेका “घ” वर्गको इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाले स्वीकृत कार्यक्षेत्रको अधिनमा रही नयाँ शाखा कार्यालय खोल्न सक्ने छन् :</p> <p>(अ) यस बैंकले तोकिएको पुँजीकोष पूरा गरेका “घ” वर्गका संस्थाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र शाखा/कार्यालय खोल्न, बन्द गर्न, स्थानान्तरण वा गाभ्ने कार्य गर्न यस बैंकको स्वीकृति लिन आवश्यक पर्ने छैन । शाखा स्थानान्तरण, बन्द वा खोल्ने कार्य गरी सो कुराको जानकारी १५ दिनभित्र यस बैंकलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।</p> <p>(आ) लघु वित्तको कारोबार गर्ने “घ” वर्गका वित्तीय संस्थाले २०६४ आषाढमा कायम रहेको चुक्ता पुँजीमा रु २५ लाख वा सो का दरले थप गरेमा हाल कायम रहेको भौगोलिक क्षेत्रसंग जोडिएको थप एक जिल्ला वा सोही अनुपातमा चुक्ता पुँजी बृद्धि गरेमा थप जिल्लाहरूमा समेत कार्यक्षेत्र थप गरी शाखा विस्तार गर्न सक्नेछन् । यसरी थप जिल्लाहरूमा कार्यक्षेत्र विस्तार गर्न चाहने संस्थाहरूले आफ्नो चुक्ता पुँजीमा थप भएको विवरण लेखापरीक्षकबाट प्रमाणित गराई यस बैंकको नियमन विभाग र सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागमा पेश गर्नु पर्नेछ ।</p>	<p>(ग) “घ” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले २०६४ आषाढमा कायम रहेको चुक्ता पुँजीमा रु २५ लाख वा सो का दरले थप गरेमा हाल कायम रहेको भौगोलिक क्षेत्रसंग जोडिएको थप एक जिल्ला वा सोही अनुपातमा चुक्ता पुँजी बृद्धि गरेमा थप जिल्लाहरूमा समेत कार्यक्षेत्र कायम गरी शाखा विस्तार गर्न सक्नेछन् । यसरी चुक्ता पुँजीमा थप भएको विवरण लेखापरीक्षकबाट प्रमाणित गराई पेश गर्नु पर्नेछ ।</p>
<p>(घ) विशेष व्यवस्था अन्तर्गत नगरपालिका वा गाउँ विकास समितिमा स्थापना गरी वित्तीय कारोबार संचालन गर्ने वित्तीय संस्थाहरूले शाखा कार्यालय तथा अन्य कुनै पनि थप कार्यालय स्थापना गर्न पाउने छैन ।</p>	<p>(घ) कुनै जिल्लाभित्र ५ वा सोभन्दा बढी बैंकिङ इकाई भएको अवस्था रहेतापनि कुनै गाँउ विकास समिति वा नगरपालिकामा कुनै पनि बैंकिङ कारोबार गर्ने इकाई नभएको विशेष व्यवस्था अन्तर्गत संस्थापना भई वित्तीय कारोबार संचालन गरिरहेका वित्तीय संस्थाहरूले शाखा कार्यालय तथा अन्य कुनै किसिमको थप कार्यालय खोल्न पाउने छैन ।</p>
<p>(ङ) शाखा /कार्यालय खोल्ने निर्णय गर्दा वा संचालनको समयमा माथि उल्लिखित शर्त तथा व्यवस्थाहरू पूरा नभएका र व्यवस्थापन सुधारको प्रकृत्यामा रहेका संस्थाहरूले विशेष अवस्थामा यस बैंकले तोकिएको शर्तहरूको अधिनमा रही शाखा कार्यालय/अन्य कार्यालय स्थापना गर्न पाउनेछ ।</p>	<p>(ङ) शाखा /कार्यालय खोल्ने निर्णय गर्दा वा संचालनको समयमा माथि उल्लिखित शर्त तथा व्यवस्थाहरू पूरा नभएका र व्यवस्थापन सुधारको प्रकृत्यामा रहेका संस्थाहरूले विशेष अवस्थामा यस बैंकले तोकिएको शर्तहरूको अधिनमा रही शाखा कार्यालय/अन्य कार्यालय स्थापना गर्न पाउनेछ ।</p>
<p>(च) यस बैंकबाट स्वीकृति लिईसकेका तर हालसम्म शाखा कार्यालयबाट वित्तीय कारोबार संचालन नगरिसकेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले समेत माथि क र ख मा उल्लिखित शर्त तथा व्यवस्थाहरू पूरा गरेको अवस्थामा मात्र शाखा कार्यालय खोली कारोबार संचालन गर्न पाउने छन् ।</p>	<p>(च) शाखा विस्तार गर्न स्वीकृति प्रदान गर्दा प्रस्तावित क्षेत्रको व्यवसायिक कारोबार, बैंकिङ सेवाको पहुँच तथा उक्त बैंक वा वित्तीय संस्थाबाट कृषि, उर्जा, पर्यटन र लघु उद्यमको क्षेत्रमा कर्जा प्रवाहमा हुन सक्ने वृद्धिको स्थिति भल्कने गरी पेश गरिएको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन समेतलाई आधार बनाइने छ । शाखा स्थापनाको लागि पेश गरिने सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदनमा प्रस्तावित शाखा स्थापनाका लागि हुने पुँजीगत तथा अन्य खर्चहरू, तीन वर्षभित्रमा सोही संस्थाको अन्तरशाखा ब्याज आम्दानी बाहेकका बैंकिङ कारोबारबाट प्रस्तावित शाखा मुनाफामा संचालित हुन सक्ने आधार समेत समावेश गर्नु पर्ने छ ।</p>
<p>(छ) इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्था तथा सर्वसाधारणको निक्षेप संकलन गर्ने स्वीकृति प्राप्त “घ” वर्गका संस्थाले बैंकिङ कारोबारको लागि शाखा विस्तार गर्न यस बैंकको पूर्व स्वीकृति लिनु पर्नेछ ।</p>	<p>(छ) “क” वर्ग र राष्ट्रियस्तरका “ख” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरूले बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको उपस्थिति न्यून रहेका तोकिएका ३० जिल्लामा शाखा खोलेमा सदरमुकाममा रु. ५० लाखसम्म र सदरमुकामभन्दा बाहिर रु. १ करोडसम्म यस बैंकबाट शून्य ब्याजदरमा कर्जा सुविधा उपलब्ध गराउन</p>
<p>(ज) शाखा विस्तार गर्न स्वीकृति प्रदान गर्दा प्रस्तावित क्षेत्रको व्यवसायिक कारोबार, बैंकिङ सेवाको पहुँच तथा उक्त बैंक वा वित्तीय संस्थाबाट कृषि, उर्जा, पर्यटन र लघु उद्यमको क्षेत्रमा कर्जा प्रवाहमा हुन सक्ने वृद्धिको स्थिति भल्कने गरी पेश गरिएको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन समेतलाई आधार बनाइने छ । शाखा स्थापनाको लागि पेश गरिने सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदनमा प्रस्तावित शाखा स्थापनाका लागि हुने पुँजीगत तथा अन्य खर्चहरू, तीन वर्षभित्रमा सोही संस्थाको अन्तरशाखा ब्याज आम्दानी बाहेकका बैंकिङ कारोबारबाट प्रस्तावित शाखा मुनाफामा संचालित हुन सक्ने आधार समेत समावेश गर्नु पर्ने छ ।</p>	<p>(झ) “क” वर्ग र राष्ट्रियस्तरका “ख” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरूले बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको उपस्थिति न्यून रहेका तोकिएका ३० जिल्लामा शाखा खोलेमा सदरमुकाममा रु. ५० लाखसम्म र सदरमुकामभन्दा बाहिर रु. १ करोडसम्म यस बैंकबाट शून्य ब्याजदरमा कर्जा सुविधा उपलब्ध गराउन</p>

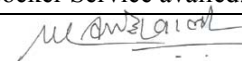
हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
<p>खोलेमा रु. १ करोडसम्म यस बैकबाट शून्य व्याजदरमा कर्जा सुविधा उपलब्ध गराइने छ । शून्य व्याजदरमा कर्जा प्रवाह सम्बन्धी प्रक्यागत व्यवस्था, २०६७ तथा तमसुक अनुसूचीमा संलग्न गरिएको छ ।</p> <p>(ज) यस बैकबाट इजाजतपत्रप्राप्त बैक तथा वित्तीय संस्थाहरूको उपस्थिति न्यून रहेका तोकिएका ३२ जिल्लाहरू (पाँचथर, ताप्लेजुङ्ग, तेह्रथुम, संखुवासभा, भोजपुर, खोटाङ, ओखलढुंगा, दोलखा, रामेछाप, रसुवा, सिन्धुपाल्चोक, धादिङ, मनाङ, गोरखा, अर्घाखाँची, मुस्ताङ, रोल्पा, रुकुम, सल्यान, प्युठान, जुम्ला, मुगु, हुम्ला, कालीकोट, डोल्पा, दैलेख, जाजरकोट, बझाङ, डोटी, बाजुरा, दार्चुला र बैतडी) मा कम्तीमा एक शाखा र काठमाण्डौ उपत्यका बाहिर अन्यत्र एक शाखा गरी दुईवटा शाखा खोली संचालनमा ल्याए पश्चात मात्र काठमाडौं उपत्यकाभित्र एक शाखा खोल्न पाइने छ ।</p> <p>नोट: पूर्व व्यवस्था अनुसार २०६७ असार मसान्तसम्ममा संचालक समितिले निर्णय गरी ६ महिनाभित्र काठमाण्डौ उपत्यका बाहिर खोलिएका शाखा कार्यालयहरूलाई यस प्रयोजनको लागि गणना गर्न पाइने छैन ।</p> <p>तर, उपर्युक्त व्यवस्थाले देहाय बमोजिमका स्थानमा शाखा विस्तार गर्न वाधा पुर्याएको मानिने छैन ।</p> <ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रियस्तरका संस्थाहरू बाहेकका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरूको हकमा आफ्नो स्वीकृत कार्यक्षेत्रभित्र शाखा कार्यालय स्थापना गर्न । “क” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको रूपमा स्थापित नयाँ बैकको काठमाण्डौ उपत्यकाभित्र केन्द्रीय कार्यालय/कर्पोरेट कार्यालय र एउटा शाखा कार्यालय स्थापना गर्न । आयात निर्यात व्यापारका लागि प्रमुख भन्सार नाका मानिएका काँकडभिट्टा, विराटनगर, वीरगंज, भैरहवा, नेपालगंज र धनगढीमा एक/एकवटा शाखा कार्यालय स्थापना गर्न । <p>साथै मिति २०६८।०।१९ को परिपत्र न. १५ को बुँदा नं. २, ३ र ४ मा देहायको व्यवस्था भएको ।</p> <p>२. शाखा कार्यालय सम्बन्धमा:</p> <p>(क) यस बैकबाट जारी एकीकृत निर्देशन, २०६८ को इ.प्रा. निर्देशन नं. १४/०६८ को बुँदा नं. १ को खण्ड (ख) को उपखण्ड (ए) मा उल्लिखित “तर, शाखा विस्तार गर्दा दुईवटा सम्म मात्र बैक तथा वित्तीय संस्था वा तिनका शाखा भएका काठमाण्डौ उपत्यका बाहेकका नगरपालिका वा गाउँ विकास समितिमा शाखा विस्तार गरेमा त्यस्तो अतिरिक्त चुक्ता पुँजी थप गर्नु पर्ने व्यवस्थामा छुट दिइनेछ ।” भन्ने प्रतिवन्धात्मक वाक्यांशलाई संशोधन गरी सो उपखण्ड पछि देहायको उपखण्ड (ऐ) थप गरिएको छ:-</p> <p>(ऐ) उपखण्ड (ए) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि दुई वा सो भन्दा कम बैक तथा वित्तीय संस्था रहेका काठमाण्डौ उपत्यका बाहेकका नगरपालिका वा गाउँ विकास समिति वा बैक तथा वित्तीय संस्थाहरूको उपस्थिति न्यून रहेका तोकिएका ३० जिल्लामा शाखा विस्तार गरेमा अतिरिक्त चुक्ता पुँजी थप गर्नु पर्ने व्यवस्थामा छुट दिइनेछ ।</p> <p>(ख) सोही निर्देशनको बुँदा नं. १ को खण्ड (ज) मा उल्लिखित यस बैकबाट इजाजतपत्रप्राप्त बैक तथा वित्तीय संस्थाहरूको उपस्थिति न्यून रहेका तोकिएका ३२ जिल्लाहरूको सट्टा खण्ड (ख) को उपखण्ड (ऐ) मा तोकिएका ३० जिल्ला कायम गरी देहायको व्यहोरा कायम गरिएको छ:-</p> <p>(ज) यस बैकबाट इजाजतपत्रप्राप्त बैक तथा वित्तीय संस्थाहरूको उपस्थिति न्यून रहेका तोकिएका ३० जिल्लामा कम्तीमा एक शाखा र काठमाण्डौ उपत्यका बाहिर अन्यत्र एक शाखा गरी दुईवटा शाखा खोली संचालनमा ल्याए पश्चात मात्र काठमाडौं उपत्यकाभित्र एक शाखा खोल्न स्वीकृति प्रदान गर्न सकिने छ । उपत्यका भित्र शाखा खोल्न निवेदन पेश गर्दा यसरी खोलिने शाखाको लागि बाहिर खोलिएका शाखाहरूको विवरण पेश गर्नुपर्ने छ ।</p> <p>३. शून्य व्याजदर सापटी सम्बन्धमा:</p> <p>यस बैकबाट जारी एकीकृत निर्देशन, २०६८ को इ.प्रा. निर्देशन नं. १४/०६८ को बुँदा नं. १ को खण्ड (झ) मा उल्लिखित व्यहोरालाई देहाय बमोजिम संशोधन गरिएको छ:-</p>	<p>सकिने छ । तर, प्रमुख राजमार्ग र सोसँग जोडिएका गा.वि.स./नगरपालिकामा खोलिने शाखाको लागि यस्तो सुविधा उपलब्ध गराइने छैन । शून्य व्याजदरमा कर्जा प्रवाह सम्बन्धी प्रक्यागत व्यवस्था, २०६७ तथा तमसुक अनुसूचीमा संलग्न गरिएको छ ।</p> <p>यस व्यवस्था बमोजिम शून्य व्याजदरमा कर्जा लिन चाहने वाणिज्य बैकहरूले यस बैकबाट जारी निर्देशन बमोजिम कृषि र उर्जा क्षेत्रमा गर्नुपर्ने लगानी पूरा गरेको अवस्थामा मात्र यस्तो कर्जा सुविधा उपलब्ध गराइने छ ।</p> <p>(ज) वित्तीय सेवाको पहुँच कम भएका मनाङ्ग, हुम्ला, डोल्पा, कालिकोट, मुगु, जाजरकोट, बझाङ्ग, बाजुरा र दार्चुला गरी ९ जिल्लामा “घ” वर्गका वित्तीय संस्थाले शाखा खोली वित्तीय कारोवार संचालन गरेमा प्रति शाखा रु. १५ लाख शून्य व्याजदरमा कर्जा सुविधा उपलब्ध गराइनेछ । यस्तो कर्जा सुविधा “कर्जा प्रवाह सम्बन्धी प्रक्यागत व्यवस्था, २०६७” मा उल्लिखित प्रक्रिया बमोजिम प्रदान गरिने छ ।</p> <p>(झ) यस बैकबाट इजाजतपत्रप्राप्त बैक तथा वित्तीय संस्थाहरूको उपस्थिति न्यून रहेका तोकिएका ३० जिल्लामा कम्तीमा एक शाखा र काठमाण्डौ उपत्यका बाहिर अन्यत्र एक शाखा गरी दुईवटा शाखा खोली संचालनमा ल्याए पश्चात मात्र काठमाडौं उपत्यकाभित्र एक शाखा खोल्न स्वीकृति प्रदान गर्न सकिने छ । उपत्यका भित्र शाखा खोल्न निवेदन पेश गर्दा यसरी खोलिने शाखाको लागि बाहिर खोलिएका शाखाहरूको विवरण पेश गर्नुपर्ने छ ।</p> <p>तर, उपर्युक्त व्यवस्थाले देहाय बमोजिमका स्थानमा शाखा विस्तार गर्न वाधा पुर्याएको मानिने छैन:</p> <ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रियस्तरका संस्थाहरू बाहेकका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरूको हकमा आफ्नो स्वीकृत कार्यक्षेत्रभित्र शाखा कार्यालय स्थापना गर्न । “क” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको रूपमा स्थापित नयाँ बैकको काठमाण्डौ उपत्यकाभित्र केन्द्रीय कार्यालय/कर्पोरेट कार्यालय र एउटा शाखा कार्यालय स्थापना गर्न । आयात निर्यात व्यापारका लागि प्रमुख भन्सार नाका मानिएका काँकडभिट्टा, विराटनगर, वीरगंज, भैरहवा, नेपालगंज र धनगढीमा एक/एकवटा शाखा कार्यालय स्थापना गर्न । <p>नोट: पूर्व व्यवस्था अनुसार २०६७ असार मसान्तसम्ममा संचालक समितिले निर्णय गरी ६ महिनाभित्र काठमाण्डौ उपत्यका बाहिर खोलिएका शाखा कार्यालयहरूलाई यस प्रयोजनको लागि गणना गर्न पाइने छैन ।</p> <p>(ज) यस निर्देशनको प्रयोजनका लागि पाँचथर, ताप्लेजुङ्ग, तेह्रथुम,</p>

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
<p>(भ) "क" वर्ग र राष्ट्रियस्तरका "ख" वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरूले बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको उपस्थिति न्यून रहेका तोकिएका ३० जिल्लामा शाखा खोलेमा सदरमुकाममा रु. ५० लाखसम्म र सदरमुकामभन्दा बाहिर रु. १ करोडसम्म यस बैंकबाट शून्य व्याजदरमा कर्जा सुविधा उपलब्ध गराउन सकिने छ । तर, प्रमुख राजमार्ग र सोसँग जोडिएका गा.वि.स./नगरपालिकामा खोल्ने शाखाको लागि यस्तो सुविधा उपलब्ध गराइने छैन । शून्य व्याजदरमा कर्जा प्रवाह सम्बन्धी प्रक्यागत व्यवस्था, २०६७ तथा तमसुक अनुसूचीमा संलग्न गरिएको छ ।</p> <p>४. बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको उपस्थिति न्यून रहेका जिल्लाहरू सम्बन्धमा:</p> <p>यस बैंकबाट जारी एकीकृत निर्देशन, २०६८ को इ.प्रा. निर्देशन नं. १४/०६८ को प्रयोजनका लागि पाँचथर, ताप्लेजुङ्ग, तेह्रथुम, संखुवासभा, भोजपुर, खोटाङ, ओखलढुंगा, दोलखा, रामेछाप, रसुवा, मनाङ, अर्घाखाँची, मुस्ताङ, रोल्पा, रुकुम, सल्यान, प्युठान, जुम्ला, मुगु, हुम्ला, कालीकोट, डोल्पा, दैलेख, जाजरकोट, बझाङ, डोटी, बाजुरा, अछाम, दार्चुला र बैतडी गरी ३० जिल्लाहरूलाई बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको उपस्थिति न्यून रहेका जिल्लाहरू भनी तोकिएको छ ।</p> <p>साथै मिति २०६८।१।२० को परिपत्र नं. १८ को बुँदा नं. २ मा देहायको व्यवस्था भएको ।</p> <p>(२) यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त "घ" वर्गका लघु वित्तीय संस्थाहरूले यो निर्देशन जारी भएको मिति देखि शाखा कार्यालय खोल्दा, स्थानान्तरण गर्दा वा बन्द गर्दा यस बैंकको पूर्व स्वीकृति लिनु पर्ने छ ।</p> <p>साथै मिति २०६८।४।१२ को परिपत्र नं. २ को बुँदा नं. २ मा देहायको व्यवस्था भएको ।</p> <p>यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०६८ को इ.प्रा. निर्देशन नं. १४/०६८ को बुँदा नं. १४ को १ को (भ) पछि देहायको व्यवस्था थप गरिएको छ :-</p> <p>"वित्तीय सेवाको पहुँच कम भएका मनाङ्ग, हुम्ला, डोल्पा, कालिकोट, मुगु, जाजरकोट, बझाङ्ग, बाजुरा र दार्चुला गरी ९ जिल्लामा "घ" वर्गका वित्तीय संस्थाले शाखा खोली वित्तीय कारोवार संचालन गरेमा प्रति शाखा रु. १५ लाख शून्य व्याजदरमा कर्जा सुविधा उपलब्ध गराइनेछ । यस्तो कर्जा सुविधा "कर्जा प्रवाह सम्बन्धी प्रक्यागत व्यवस्था, २०६७" मा उल्लिखित प्रक्रिया बमोजिम प्रदान गरिने छ ।"</p>	<p>संखुवासभा, भोजपुर, खोटाङ, ओखलढुंगा, दोलखा, रामेछाप, रसुवा, मनाङ, अर्घाखाँची, मुस्ताङ, रोल्पा, रुकुम, सल्यान, प्युठान, जुम्ला, मुगु, हुम्ला, कालीकोट, डोल्पा, दैलेख, जाजरकोट, बझाङ, डोटी, बाजुरा, अछाम, दार्चुला र बैतडी गरी ३० जिल्लाहरूलाई बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको उपस्थिति न्यून रहेका जिल्लाहरू भनी तोकिएको छ ।</p>
<p>२. शाखा/कार्यालय बन्द तथा स्थानान्तरण गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था</p> <p>(क) "क", "ख" र "ग" वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले यस बैंकको पूर्व स्वीकृति विना शाखा वा कुनै पनि किसिमको कार्यालय बन्द गर्न वा स्थानान्तरण गर्न वा गाभन पाउने छैनन् ।</p> <p>(ख) "क", "ख" र "ग" वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले महानगरपालिका, उप-महानगरपालिका र नगरपालिकाको सोही वडाभित्र तथा गा.वि.स.को हकमा सोही गा.वि.स.भित्र शाखा कार्यालय स्थानान्तरण गर्नु परेमा इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको संचालक समितिको निर्णयानुसार स्थानान्तरण गरी ७ दिनभित्र सोको जानकारी यस बैंकलाई दिनु पर्नेछ ।</p> <p>(ग) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले केन्द्रीय/रजिष्टर्ड कार्यालय (कर्पोरेट कार्यालय) को ठेगाना परिवर्तन गर्न वा स्थानान्तरण गर्न चाहेमा प्रचलित कानूनको अधिनमा रही आफ्नो प्रवन्धपत्र तथा नियमावलीमा परिमार्जन/ व्यवस्था गरे यस बैंकको स्वीकृति लिई गर्न सक्ने छन् ।</p>	<p>उक्त बुँदालाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने ।</p> <p>२. शाखा/कार्यालय बन्द तथा स्थानान्तरण गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था</p> <p>(क) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले यस बैंकको पूर्व स्वीकृति विना शाखा वा कुनै पनि किसिमको कार्यालय बन्द गर्न वा स्थानान्तरण गर्न वा गाभन पाउने छैनन् ।</p> <p>(ख) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले महानगरपालिका, उप-महानगरपालिका र नगरपालिकाको सोही वडाभित्र तथा गा.वि.स.को हकमा सोही गा.वि.स.भित्र शाखा कार्यालय स्थानान्तरण गर्नु परेमा इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको संचालक समितिको निर्णयानुसार स्थानान्तरण गरी ७ दिनभित्र सोको जानकारी यस बैंकलाई दिनु पर्नेछ ।</p> <p>(ग) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले केन्द्रीय/रजिष्टर्ड कार्यालय (कर्पोरेट कार्यालय) को ठेगाना परिवर्तन गर्न वा स्थानान्तरण गर्न चाहेमा यस बैंकको स्वीकृति लिई प्रचलित कानूनको अधिनमा रही आफ्नो प्रवन्धपत्र तथा नियमावलीमा संशोधन गरी गर्न सक्ने छन् ।</p>
<p>इ.प्रा. निर्देशन नं १६</p>	
<p>७. इजाजतपत्रप्राप्त "क", "ख" र "ग" वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाले एक अर्कामा निक्षेप खाता खोल्ने</p>	<p>उक्त बुँदा नं. ७ मा भएको व्यवस्थामा दिइएको छुटको अवधि २०७० आषाढ मसान्तसम्म थप गरिएको ।</p>

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
<p>वित्तीय संस्थाले एक अर्कामा निक्षेप खाता खोल्ने सम्बन्धमा</p> <p>इजाजतपत्रप्राप्त “ख” र “ग” वर्गका वित्तीय संस्थाहरुको हकमा “क”, “ख” र “ग” वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थामा मागको बखत फिर्ता पाउने खाता खोली २०६९ आषाढ मसान्तसम्म रकम राख्न सक्ने गरी छुट प्रदान गरिएको छ ।</p>	
<p>इ.प्रा. निर्देशन नं १७</p> <p>४. “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुबाट निम्न अनुसार अप्रत्यक्ष रुपमा प्रवाह भएको कर्जालाई विपन्न वर्गमा प्रवाह भएको कर्जामा गणना गरिने छ ।</p> <p>(ख) गरिवीको रेखामुनि रहेका, विपन्न वा न्यून आय भएका जनताको आय तथा रोजगार बढाउन यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त सहकारी संस्था तथा “क”, “ख” र “ग” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले मूल्यांकन गरी योग्य ठानेका ग्रामीण क्षेत्रमा स्थापना भई कार्यरत सहकारी संस्थाहरुलाई बुँदा (क) बमोजिम विपन्न वर्गमा लगानी गर्ने गरी थोक कर्जा उपलब्ध गराउन सक्ने र यसरी उपलब्ध गराएको कर्जा विपन्न वर्गमा लगानी भए नभएको सम्बन्धमा सम्बन्धित बैंक/वित्तीय संस्थाबाट नै अनुगमन गरी ६/६ महिनामा सोको विवरण यस बैंकमा पठाउनु पर्ने ।</p>	<p>उक्त बुँदालाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने ।</p> <p>(ख) गरिवीको रेखामुनि रहेका, विपन्न वा न्यून आय भएका जनताको आय तथा रोजगार बढाउन यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले मूल्यांकन गरी योग्य ठानेका ग्रामीण क्षेत्रमा स्थापना भई कार्यरत सहकारी संस्थाहरुलाई विपन्न वर्गमा लगानी गर्ने गरी थोक कर्जा उपलब्ध गराउन सक्ने र यसरी उपलब्ध गराएको कर्जा विपन्न वर्गमा लगानी भए नभएको सम्बन्धमा सम्बन्धित बैंक/वित्तीय संस्थाबाट नै अनुगमन गरी ६/६ महिनामा सोको विवरण यस बैंकमा पठाउनु पर्ने ।</p>
<p>इ.प्रा.निर्देशन नं. १८</p> <p>(ख) कार्यक्षेत्र विस्तार सम्बन्धी व्यवस्था</p> <p>४. कार्यक्षेत्र विस्तार सम्बन्धी माथि उल्लिखित व्यवस्थाको अतिरिक्त निम्न थप व्यवस्था कायम गरिएको छ :-</p> <p>(ड) कार्यक्षेत्र विस्तार गर्ने संस्थाले हाल कार्यरत कार्यक्षेत्रमा कम्तीमा पनि २ अर्धवार्षिक अवधिमा निरन्तररूपले इ.प्रा. निर्देशन नं. १६ बमोजिम आफूले वित्तीय स्रोत संकलन गर्न पाउने सीमाको कम्तीमा ६० प्रतिशत वित्तीय स्रोत संकलन गरेको हुनु पर्नेछ ।</p>	<p>उक्त बुँदाको खण्ड (ड) मा भएको व्यवस्थालाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने ।</p> <p>(ड) कार्यक्षेत्र विस्तार गर्ने संस्थाले हाल कार्यरत कार्यक्षेत्रमा कम्तीमा पनि २ अर्धवार्षिक अवधिमा निरन्तररूपले इ.प्रा. निर्देशन नं. १६ बमोजिम आफूले वित्तीय स्रोत संकलन गर्न पाउने सीमाको कम्तीमा ६० प्रतिशत वित्तीय स्रोत संकलन गरेको हुनु पर्नेछ ।</p> <p>यस प्रयोजनको लागि १ जिल्ला कार्यक्षेत्र रहेका वित्तीय संस्थाहरुको हकमा वित्तीय स्रोत संकलनको गणना गर्दा प्राथमिक पूँजीकोषको सट्टा तोकिएको न्यूनतम चूक्ता पूँजीलाई आधार लिन सकिने छ ।</p>
<p>इ.प्रा.निर्देशन नं. १९</p> <p>४. ग्राहकको हिताधिकारीको निर्धारण</p> <p>(४) शेयर स्वार्थको अप्रत्यक्ष स्वामित्व देहाय बमोजिम स्थापित गर्नु पर्नेछ:</p> <p>(ख) परिवारको सदस्यले धारण गरेको शेयरको सम्बन्धमा परिवारको प्रत्येक सदस्यले धारण गरेको शेयर (परिवार भन्नाले दाजु भाई, दिदी बहिनी, पति पत्नी, हजुरबा हजुर आमा, र नाति नातिनालाई जनाउँछ ।</p>	<p>उक्त बुँदाको उपबुँदा (४) को खण्ड (ख) मा भएको परिवारको परिभाषालाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने:</p> <p>पति, पत्नी, छोरा, छोरी, धर्मपुत्र, धर्मपुत्री, बाबु, आमा, सौतेनी आमा, हजुरबा, हजुरआमा, दाजु भाई, दिदी बहिनी र नाती नातिनालाई जनाउँछ ।</p>
<p>इ.प्रा.निर्देशन नं. २१</p> <p>७. कर्जा अपलेखन सम्बन्धी विनियम बनाउँदा अवलम्बन गर्नु पर्ने मार्गदर्शन सम्बन्धमा</p> <p>(२) यस बैंकको निर्देशन बमोजिम कर्जा खराब वर्गमा परी १०० प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था भई सकेका</p>	<p>उक्त बुँदाको उपबुँदा (२) मा भएको व्यवस्थालाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने ।</p> <p>(२) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुले देहायका प्रक्रियाहरु पूरा गरी कर्जा अपलेखन गर्न सक्नेछन् ।</p> <p>(क) कर्जा खराब वर्गमा परी १०० प्रतिशत कर्जा नोक्सानी</p>

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था																				
१०० प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था भई सकेका कर्जाहरूलाई अपलेखन गर्न सकिने छ । तर, ५ वर्षभन्दा बढीले भाका नाघेका र शत प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था भएका कर्जाहरूलाई अनिवार्य अपलेखन गर्नु पर्नेछ ।	व्यवस्था भई सकेको हुनुपर्ने । (ख) कर्जा असुलीको लागि प्रचलित ऐन तथा नीति बमोजिम धितो सुरक्षणको लिलाम बिक्रीको प्रक्रिया सम्पन्न गरेको हुनुपर्ने । (ग) कर्जाको धितो सुरक्षण लिलाम बिक्री हुन नसकेको अवस्थामा अनिवार्य रुपमा धितो सकार गरेको हुनुपर्ने ।																				
१५. बैंकदर (Bank Rate) सम्बन्धमा अन्तरबैंक र खुला बजार तथा स्थायी तरलता सुविधाबाट आवश्यक तरलता आपूर्ति हुन नसकेको अवस्थामा यस बैंकमा खाता रहेका वाणिज्य बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई बढीमा ६ महिनाको लागि प्रचलित बैंकदर ७ प्रतिशतमा ३ प्रतिशत थप गरी अन्तिम ऋणदाता सुविधा दिइने छ । यस बैंकमा अनिवार्य मौज्दात कायम गर्नको लागि राखेको नगद मौज्दात, नेपाल सरकारको सुरक्षणपत्र र असल कर्जाको धितोमा यस्तो सुविधा प्रदान गरिने छ ।	उक्त बुँदाको शिर्षक परिवर्तन गरी “अन्तिम ऋणदाता सुविधा सम्बन्धमा” कायम गर्ने ।																				
२३. साइनबोर्ड तथा लेटरप्याड सम्बन्धमा इजाजतपत्रप्राप्त वित्तीय कारोवार गर्ने ‘क’, ‘ख’, ‘ग’ र ‘घ’ वर्गका संस्थाहरूको साइनबोर्ड तथा लेटरप्याड हेर्दा स्पष्टरूपमा कुन वर्गको वित्तीय संस्था हो भनी छुट्याउन कठिन भई सर्वसाधारण जनतामा समेत सो को सम्बन्धमा भ्रम पर्नसक्ने देखिएको हुँदा यस बैंकबाट इजाजतपत्र प्राप्त ‘क’, ‘ख’, ‘ग’ र ‘घ’ वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले आफ्नो साइनबोर्ड तथा लेटरप्याडमा संस्थाको नामको ठिक तल अनिवार्यरूपमा कोष्ठमा देहाय बमोजिमको वाक्यांश उल्लेख गर्नु/गराउनु पर्नेछ ।	उक्त बुँदालाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने । २३. साइनबोर्ड तथा लेटरप्याड सम्बन्धमा इजाजतपत्रप्राप्त वित्तीय कारोवार गर्ने ‘क’, ‘ख’, ‘ग’ र ‘घ’ वर्गका संस्थाहरूको साइनबोर्ड तथा लेटरप्याड हेर्दा स्पष्टरूपमा कुन वर्ग तथा कति जिल्लामा कार्य क्षेत्र भएको वित्तीय संस्था हो भनी छुट्याउन कठिन भई सर्वसाधारण जनतामा भ्रम पर्नसक्ने देखिएको हुँदा यस बैंकबाट इजाजतपत्र प्राप्त ‘क’, ‘ख’, ‘ग’ र ‘घ’ वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले आफ्नो साइनबोर्ड तथा लेटरप्याडमा संस्थाको नामको ठिक तल अनिवार्यरूपमा कोष्ठमा देहाय बमोजिमको वाक्यांश उल्लेख गर्नु/गराउनु पर्नेछ ।																				
<table border="1"> <thead> <tr> <th>इजाजतपत्रप्राप्त संस्था</th> <th>उल्लेख गर्नु पर्ने वाक्यांश</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>इजाजतप्राप्त ‘क’ वर्गका संस्थाहरूले</td> <td>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘क’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था</td> </tr> <tr> <td>इजाजतप्राप्त ‘ख’ वर्गका संस्थाहरूले</td> <td>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘ख’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था</td> </tr> <tr> <td>इजाजतप्राप्त ‘ग’ वर्गका संस्थाहरूले</td> <td>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘ग’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था</td> </tr> <tr> <td>इजाजतप्राप्त ‘घ’ वर्गका संस्थाहरूले</td> <td>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘घ’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था</td> </tr> </tbody> </table>	इजाजतपत्रप्राप्त संस्था	उल्लेख गर्नु पर्ने वाक्यांश	इजाजतप्राप्त ‘क’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘क’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था	इजाजतप्राप्त ‘ख’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘ख’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था	इजाजतप्राप्त ‘ग’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘ग’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था	इजाजतप्राप्त ‘घ’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘घ’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था	<table border="1"> <thead> <tr> <th>इजाजतपत्रप्राप्त संस्था</th> <th>उल्लेख गर्नु पर्ने वाक्यांश</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>इजाजतप्राप्त ‘क’ वर्गका संस्थाहरूले</td> <td>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘क’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था</td> </tr> <tr> <td>इजाजतप्राप्त ‘ख’ वर्गका संस्थाहरूले</td> <td>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘ख’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था (..... जिल्ला कार्य क्षेत्र भएको)</td> </tr> <tr> <td>इजाजतप्राप्त ‘ग’ वर्गका संस्थाहरूले</td> <td>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘ग’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था (..... जिल्ला कार्य क्षेत्र भएको)</td> </tr> <tr> <td>इजाजतप्राप्त ‘घ’ वर्गका संस्थाहरूले</td> <td>नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘घ’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था (..... जिल्ला कार्य क्षेत्र भएको)</td> </tr> </tbody> </table>	इजाजतपत्रप्राप्त संस्था	उल्लेख गर्नु पर्ने वाक्यांश	इजाजतप्राप्त ‘क’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘क’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था	इजाजतप्राप्त ‘ख’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘ख’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था (..... जिल्ला कार्य क्षेत्र भएको)	इजाजतप्राप्त ‘ग’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘ग’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था (..... जिल्ला कार्य क्षेत्र भएको)	इजाजतप्राप्त ‘घ’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘घ’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था (..... जिल्ला कार्य क्षेत्र भएको)
इजाजतपत्रप्राप्त संस्था	उल्लेख गर्नु पर्ने वाक्यांश																				
इजाजतप्राप्त ‘क’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘क’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था																				
इजाजतप्राप्त ‘ख’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘ख’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था																				
इजाजतप्राप्त ‘ग’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘ग’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था																				
इजाजतप्राप्त ‘घ’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘घ’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था																				
इजाजतपत्रप्राप्त संस्था	उल्लेख गर्नु पर्ने वाक्यांश																				
इजाजतप्राप्त ‘क’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘क’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था																				
इजाजतप्राप्त ‘ख’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘ख’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था (..... जिल्ला कार्य क्षेत्र भएको)																				
इजाजतप्राप्त ‘ग’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘ग’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था (..... जिल्ला कार्य क्षेत्र भएको)																				
इजाजतप्राप्त ‘घ’ वर्गका संस्थाहरूले	नेपाल राष्ट्र बैंकबाट ‘घ’ वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्था (..... जिल्ला कार्य क्षेत्र भएको)																				
	नोट: राष्ट्रियस्तरका वित्तीय संस्थाहरूले कार्यक्षेत्र सम्बन्धी विवरण उल्लेख गर्न अनिवार्य हुने छैन ।																				
२६. बैंक तथा वित्तीय संस्था संस्थापना एवं वित्तीय कारोवार गर्ने इजाजतपत्र सम्बन्धी नीतिगत एवं प्रकृत्यागत व्यवस्था, २०६३ को बुँदा १.३ मा उल्लेख भए बमोजिमका नयाँ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले तोकिएको चुक्ता पुँजी पुऱ्याउने प्रतिबद्धताको म्याद २०६७ चैत्र मसान्तसम्म कायम गरिएको छ ।	उक्त बुँदालाई हटाउने ।																				
अनूसूची २१.११ (लङ्ग फर्म अडिट प्रतिवेदन) को खण्ड ३ मा देहायको व्यवस्था भएको:	उक्त खण्डको उपखण्ड ३.१५ पछि देहायको उपखण्ड ३.१६ थप गरी साविकको ३.१६ र ३.१७ लाई क्रमशः ३.१७ र ३.१८ कायम गर्ने । 3.16 Existence, adequacy & effectiveness of																				

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
<p>3. INTERNAL CONTROL SYSTEMS</p> <p>Opinion on the following areas:</p> <p>3.16 Other Control Issues, if any</p> <p>3.17 Auditors overall assessment of the internal control system</p>	<p>system audit</p> <p>3.17 Other Control Issues, if any</p> <p>3.18 Auditors overall assessment of the internal control system</p>
<p>अनूसूची २१.११ (लङ्ग फर्म अडिट प्रतिवेदन) को खण्ड ४.२२ मा देहायको व्यवस्था भएको:</p> <p>4. COMPLIANCE WITH APPLICABLE RULES AND REGULATIONS</p> <p>Prevailing Statute, Act, Directive and Regulation, at minimum, in the following areas</p> <p>4.22 <u>Know Your Customer, KYC (Directive No.19)</u></p> <p>4.22.1 KYC norms formulated and followed.</p> <p>4.22.2 Adequacy of mechanism, procedures and documents for knowing the customer.</p> <p>4.22.3 Adequacy of filing and reporting of the suspected cases to the internal management and concerned supervisory authorities.</p> <p>4.22.4 Protection of information and documents, including electronic data, of the customer till the period stipulated in the Act and regulations.</p> <p>4.22.5 Cases of reporting of money laundering and suspected financing to terrorism to Financial Information Unit, FIU.</p>	<p>उक्त खण्ड ४.२२ लाई देहाय बमोजिम संशोधन गर्ने ।</p> <p>4.22 AML/CFT (Directive No.19)</p> <p>4.22.1 AML/CFT policies, procedures and practices formulated and followed.</p> <p>4.22.2 Adequacy of mechanism, procedures and documents for customer due diligence.</p> <p>4.22.3 Adequacy of risk based customer classification and monitoring.</p> <p>4.22.4 Mechanism, procedures and documents for customer due diligence.</p> <p>4.22.5 Protection of information and documents, including electronic data, of the customer till the period stipulated in the Act and regulations.</p> <p>4.22.6 Adequacy of filing and reporting of threshold transactions to Financial Information Unit (FIU).</p> <p>4.22.7 Adequacy of filing and reporting of the suspected cases to the internal management and concerned supervisory authorities. Cases of reporting of money laundering and suspected financing to terrorism to FIU.</p>
<p>अनूसूची २१.११ (लङ्ग फर्म अडिट प्रतिवेदन) मा इ-बैंकिङ्ग सम्बन्धी व्यवस्था नभएको:</p> <p>4. COMPLIANCE WITH APPLICABLE RULES AND REGULATIONS</p> <p>Prevailing Statute, Act, Directive and Regulation, at minimum, in the following areas</p> <p>4.23 <u>Miscellaneous Directives (Directive No.21)</u></p> <p>4.23.1 Whether insurance agency service offered to its clients.</p> <p>4.23.2 Authenticity of computer software used.</p> <p>4.23.3 Preparation of documents in the devnagari script of Nepali language as stipulated in the directives.</p> <p>4.23.4 Adequacy of security maintained in the e-banking, e-payment and SWIFT.</p> <p>4.23.5 Compliance of taxation, including TDS, and mandatory provisions made by fiscal policy of Government of Nepal.</p> <p>4.23.6 Safe Deposit Vault, Locker Service availed.</p> <p>4.23.7 Compliance of regulations and laws with respect to Auction.</p> <p>4.23.8 Technical Service Agreement, TSA reached, where applicable.</p>	<p>उक्त अनूसूचीको खण्ड ४.२३ मा इ-बैंकिङ्ग सम्बन्धी व्यवस्थालाई समावेश गर्ने र उक्त ४.२३ मा भएको भएको व्यवस्थालाई ४.२४ कायम गरी देहाय बमोजिमको संशोधन तथा क्रमसंख्या मिलाउने ।</p> <p>4.23 E-banking Directives (Directive No.21)</p> <p>4.23.1 E-banking policies and procedures formulated and followed.</p> <p>4.23.2 Adequacy of security maintained in the e-banking trasactions.</p> <p>4.23.3 Adequacy of conditions on bilateral agreement with agents and third party.</p> <p>4.24 <u>Miscellaneous Directives (Directive No.22)</u></p> <p>4.24.1 Whether insurance agency service offered to its clients.</p> <p>4.24.2 Authenticity of computer software used.</p> <p>4.24.3 Preparation of documents in the devnagari script of Nepali language as stipulated in the directives.</p> <p>4.24.4 Adequacy of security maintained in SWIFT transaction.</p> <p>4.24.5 Compliance of taxation, including TDS, and mandatory provisions made by fiscal policy of Government of Nepal.</p> <p>4.24.6 Safe Deposit Vault, Locker Service availed.</p>

हालको निर्देशन	संशोधित व्यवस्था
<p>4.23.9 Adequacy of policies, procedures and mechanism of transactions on derivative products, where applicable.</p> <p>4.23.10 Use of Refinancing Facilities availed by the NRB made as per the agreement.</p> <p>4.24 Transparency and level of economy in the capital and operating expenditures.</p> <p>4.25 <u>Compliance with internal rules, regulations and guidelines</u> Comment on the overall state of compliance with the internal rules, regulations and guidelines.</p> <p>4.26 <u>Overall compliance of laws, regulations, circulars, directives and guidelines.</u> Comment on the overall state of compliance with the laws, regulations, circulars, directives & guidelines.</p>	<p>4.24.7 Compliance of regulations and laws with respect to Auction.</p> <p>4.24.8 Technical Service Agreement, TSA reached, where applicable.</p> <p>4.24.9 Adequacy of policies, procedures and mechanism of transactions on derivative products, where applicable.</p> <p>4.24.10 Use of Refinancing Facilities availed by the NRB made as per the agreement.</p> <p>4.25 Transparency and level of economy in the capital and operating expenditures. Whether Financial Administration Bye-laws is adhered to while incurring such expenditures.</p> <p>4.26 <u>Compliance with internal rules, regulations and guidelines</u> Comment on the overall state of compliance with the internal rules, regulations and guidelines.</p> <p>4.27 <u>Overall compliance of laws, regulations, circulars, directives and guidelines.</u> Comment on the overall state of compliance with the laws, regulations, circulars, directives & guidelines.</p>